І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. No. 15. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го СІЧНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 25, 1972 Ч. 15. VOL. LXXIX.

РОЗГОРТАЄТЬСЯ МОГУТНЯ АКЦІЯ ПРОТЕСТІВ ПРОТИ НОВИХ РЕПРЕСІЙ В УКРАЇНІ

ПРЕЗИДІЯ ЕКЗЕКУТИВИ УККА ВІДБУЛА НАГЛІ НАРАДИ, ПЛЯНУЄ ШИРОКУ АКЦІЮ В ОБОРОНІ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 21-го січня, тут відбулося надзвичайне засідання Президії Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, єдиним предметом нарад якого були повідомлення про нові репресії комуністичного режиму в Україні проти тих українських інтелектуалістів, які виступають в обороні правопорядку та прав українського народу. Розглянувши справу та можливості протестів проти переслідувань і оборони переслідуваних, Президія в першу чергу вирішила звернутися з закликом до громадян, щоб вони брали масову участь у демонстраціях, що їх уже заповіли ТУСМ та інші молодечі і студентські організації, зокрема в демонстрації, заповідженій на найближчу п'ятницю, 28-го січня, біля Об'єднаних Націй в Ню Йорку. В дальшому рішено:

■ Звернутися окремим листом до президента Ніксона, інформуючи його про чергове грубе порушення людських прав комуністичним режимом в Україні та прохаючи його інтервенції в обороні репресованих;

■ Звернутися окремим листом до американського представника в Комісії Людських Прав при Об'єднаних Націях, Ріти Гавзер, інформуючи її про справу та прохаючи її відповідної акції на терені тієї Комісії та Об'єднаних Націй;

■ Приготовити подрібні інформації про репресованих та з відповідним пресовим повідомленням вислати до американської преси та пресових аґенцій;

■ Закликати всі Відділи УККА та всі громадські установи і громадян, щоб вони писали відповідні заклики до своїх законодавців у Вашинґтоні, прохаючи їхньої інтервенції в обороні репресованих;

■ Продовжувати ці та нові акції на американському і міжнародному форумах, також з іншими американськими установами, аж доки заарештовані не будуть звільнені, а дальші репресії припинені.

Президія Секретаріяту СКВУ веде акцію в обороні арештованих в Україні

Ню Йорк (СКВУ-УПС). — Згідно з повідомленням у Зверненні до українського громадянства, Президія Секретаріяту СКВУ розпочала заходи на відтинку міжнародних організацій в обороні недавно арештованих 19 українських інтелектуалів, між якими є такі відомі українські публіцисти, письменники та літературні критики, як Вячеслав Чорновіл, Іван Дзюба, Іван Світличний, Євген Сверстюк. Ці заходи Президія переводить у співпраці з Комісією прав людини при Секретаріяті, яку очолює сенатор Павло Юзик. Відповідна документація вже переслана, а також буде переслана до Комісії прав людини в ОН, Міжнародної Амнестії, Міжнародної Комісії Юристів, Світової Ради Церков. При нагоді сесії Секретаріяту делеґація Секретаріяту відвідає деякі амбасади при ОН, в тому американську та канадійську, де з'ясує справу арештів в Україні.

На терені ЗСА загальнонародню протестаційну акцію очолив Український Конґресовий Комітет Америки. В цій акції активну участь приймають українські молодіжні організації та студентські союзи. На 28-го січня в Ню Йорку передбачена велика демонстрація, підготову якої започаткував місцевий відділ ТУСМ. Акцію молоді на терені ЗСА координуватиме Конференція молодіжних організацій при УККА.

З кінцем цього тижня відбудеться П'ята Пленарна Сесія Секретаріяту СКВУ

Ню Йорк (СКВУ-УПС). — П'ята пленарна сесія Секретаріяту СКВУ відбудеться в Ню Йорку в днях 28-30 січня ц.р. На сесію приїздять члени Секретаріяту з ЗСА, Канади, Европи. Буде також репрезентований на сесії Союз Українських Організацій Австралії.

Ця сесія відбувається на закінчення каденції Президії Секретаріяту СКВУ в ЗСА в складі Йосип Лисогір, Ігнат Білинський, Богдан Т. Гнатюк та Матвій Стахів. Функції екзекутивного директора за час каденції виконував Михайло Сосновський. Упродовж наступних двох років Президія діятиме в Европі в складі: Антін Мельник, Святомир Фостун, о. Іван Бачинський та Омелян Коваль.

В рямках сесії відбудуться також наради і конференції Світової Ради Суспільної Служби, Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради, Світової Ради Українських Комбатантських Організацій, Комісії преси та інформації, Комісії для справ культури, Комісії для справ молодіжних організацій, та Комісії для справ української кооперації.

НТШ вшанувало століття з дня народження Володимира Гнатюка

Ню Йорк. — Філологічна Секція НТШ вшанувала в дні 15-го січня ц.р. століття з дня народження дійсного члена НТШ, визначного етнографа Володимира Гнатюка, влаштовуючи Наукову Конференцію в залі НТШ в Ню Йорку. Конференцію проводив проф. д-р С. Никифоряк, а доповідь на тему „Володимир Гнатюк — визначний науковець - етнограф" виголосив проф. д-р Б. Романенчук. Прелеґент підкреслив великі заслуги Гнатюка у систематичному збиранні народних пісень та прози з різних українських теренів та зазначив, що Гнатюк досліджував та збирав ці матеріяли з науковим підходом до цієї справи. Зібрані матеріяли Гнатюк зредаґував та видав у біля 60 томах „Етнографічного Збірника" та в „Матеріялах до української етнології" НТШ. Гнатюк відбув 6 наукових екскурсій на Закарпаття, Пряшівщину, до Бачки і ін., а його збірки стали джерелом для вивчення питань з ділянки етнографії. У своїх працях наводив паралелі з фолкльору інших слов'янських народів, а український фолкльор став темою для праць польських, чеських,

(Закінчення на стор. 6-ій)

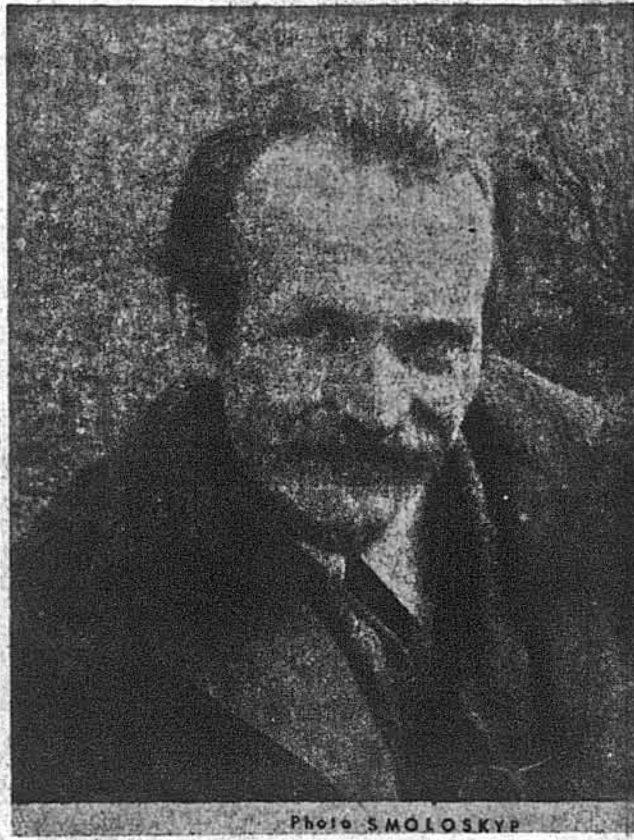

Photo SMOLOSKYP

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ

Народжений 1938 року на Черкащині. Публіцист і літературний критик. Закінчив Київський Державний університет. Із статтями і рецензіями почав виступати з 1964 р. у київських і харківських журналах. Працював у комсомольських газетах. У 1966 р. позбавлений праці і засуджений на три місяці примусових робіт. Упорядник збірки матеріялів про арешти й суди в Україні в 1965-1966 роках, опублікованої п. н. „Лихо з розуму" у в-ві Першої Української Друкарні в Парижі. Арештований 3 серпня 1967 р., був засуджений 15 листопада 1967 р. на три роки ув'язнення. Звільнений за амнестією після півтора року, був якийсь час без праці, останнім часом працював, як залізничний робітник. Документи про справу В. Чорновола — його звернення і протести, як також звідомлення із суду над ним надруковані у збірнику „Українська інтелігенція під судом", в-во „Сучасність", 1970 р.

ІВАН ДЗЮБА

Народжений 1931 року в селі Миколаївка на Донеччині в селянській родині. Літературний критик і публіцист. Закінчивши філологічний факультет Донецького Педагогічного Інституту, вчився в аспірантурі Інституту Літератури АН УССР. Автор збірки статтей „Звичайна людина, чи міщанин" (1959), як також численних статтей та есеїв — про Г. Сковороду, Т. Шевченка, Лесю Українку, В. Свідзінського, В. Голобородька й ін., друкованих у періодичних виданнях УССР, як також в еміґраційних виданнях. Написаний і переданий І. Дзюбою в 1965 р. керівникам ЦК КПУ та уряду Ради Міністрів УССР трактат п. н. „Інтернаціоналізм чи русифікація" був передрукований із поширеної в Україні копії книжковим виданням у в-ві „Сучасність" у Мюнхені 1968 р. і появився одночасно в перекладі англійською мовою у Лондоні і в 1971 р. був опублікований в перекладі на італійську мову у Римі.

ІВАН СВІТЛИЧНИЙ

Народжений 1929 року на Луганщині. Літературний критик і публіцист. В 1952 р. закінчив Харківський Державний Університет і працював в Інституті Літератури АН УССР, виступаючи водночас із статтями і рецензіями в літературних журналах і газетах, зокрема про творчість Василя Чумака, Василя Симоненка й інших. Після восьмимісячного ув'язнення в 1966-1967 роках був позбавлений можливости друкувати свої писання у періодичній пресі УССР і виступав інколи із статтями в українських виданнях на Пряшівщині і в Польщі. Останнім часом працював як перекладач із французької поезії. Переклади І. Світличного із творчости П'єра-Жана Беранже були надруковані у збірці „Пісні" у в-ві „Дніпро" в Києві 1970 р.

СВЯТА ДЕРЖАВНОСТИ В НЮ ЙОРКУ, ДЖЕРЗІ СИТІ, ЙОНКЕРСІ ТА БАГАТЬОХ ІНШИХ ГРОМАДАХ БУЛИ МАСОВИМИ ПРОТЕСТАМИ ПРОТИ НОВИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ

Уже в ранішніх годинах у понеділок, 24-го січня, як це число „Свободи" приготовлялось до друку, до редакції наспіли повідомлення з багатьох наших громад, що цьогорічні Свята Державности і Соборности в річницю Актів 22-го січня 1918 і 1919 рр. перетворилися в масові маніфестації громадян, в поодиноких випадках також представників міських і стейтових правлінь та федеральних законодавців, проти нової хвилі арештів і переслідувань в Україні. Майже під час усіх цих святкувань схвалювано окремі резолюції з протестом проти нової хвилі репресій в Україні та в обороні репресованих.

ВЕЛИЧАВА МАНІФЕСТАЦІЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк (С. Ч.) — В неділю 23-го січня святкування роковин Самостійности і Соборности р о з п о ч а л и Пласт і СУМА Апелями в своїх домівках. Вполудне церква св. Юра була вщерть виповнена членами згаданих організацій і вірними, що зібрались на Богослужбу відправлену в наміренні українського народу. Члени Пласту, СУМА, Комбатантів та інших організацій взяли участь в Бослужбі зі своїми прапорами. В передніх рядах засіли представники місцевих організацій. Богослужбу відправив парох церкви св. Юра о. ігумен д-р Володимир Гавліч, який у проповіді говорив про значення 22-го січня та про нові репресії комуністичного режиму в Україні. Після Богослуження о. д-р В. Ґавліч відмовив спеціяльну молітву та з а і н т о н у в а в „Многоліття" для цілого українського народу, його провідників і борців за його права. Під час Служби Божої співав хор ім. Митрополита Андрея Шептицького під орудою М. Ничая.

Старанням Комітету Американсько- Українських Організацій Великого Ню Йорку — Відділу УККА, відбулося о год. 4-ій по пол. в залі Фешен Інституту Свято Соборности. Свято розпочато співом американського й українського національних гимнів, при фортепіяновому акомпаніяменті д-ра І. Соневицького. Після формального відкриття Свята коротким словом голови Комітету Об'єднаних Організацій адв. Романа Гуглевича, проклямацію Українського Дня в стейті підписану губернатором Рокефеллером, відчитав адв. Мих. Пізнак, який також представив приявного на залі представника посадника Ню Йорку Джона Ліндзі, к о м і ш енера Маркуса. Комішенер склав привіт та прочитав проклямацію Дж. Ліндзі. Промову виголосив студент Юрій Волошин. Резолюції проти репресій і арештувань в Україні відчитав Андрій Ластовецький. Першу частину свята закінчив виступ хору „Думка".

У другій частині програми виступила вперше перед українською громадою в Ню Йорку, солістка Метрополітальної опери Іванка Мигаль, якій акомпаніював на фортепіяні композитор д-р Ігор Соневицький. Вона відспівала 3 пісні та на бажання публіки одну на додаток. З нагоди цього першого її виступу, нюйоркська громада привітала її китицями квітів. Монтаж із поезії О. Олеся пропецетували учні Студії Мистецького Слова під керівництвом Лідії Крушельницької: Л. Прокоп, Х. Сливоцька і А. Лозинський. В останній точці програми знову виступив хор „Думка" під дириґентурою проф. О. Берника та при фортепіяновому супроводі Хр. Зубрицької. Свято закінчено співом „Не пора". Оформлення сцени виконав Т. Шевчук.

В ДЖЕРЗІ СИТІ

Свято Державности і Соборности відбулося в цій надгудсонській громаді в неділю, 23-го січня, в пополудневих годинах в залі Народного Дому. Перед полуднем Богослуження в місцевій українській католицькій церкві були відправлені в наміренні українського народу та виголошені відповідні до роковин проповіді. Програму в Народному Домі започатковано співом американського гимну, що його заінтонував п. Василь Ґела, а о. Зиновій Бачинський провів молитву. Відкрив Свято голова місцевого Відділу УККА д-р Євген Котик, протиставляючи світлі роковини Січневих Актів теперішнім новим репресіям окупаційного комуністичного режиму проти українських інтелектуалістів. Д-р Котик також відчитав святочну промову проф. д-ра Константина Савчука, який, з уваги на перестуду, не міг її виголосити. Відчитано проклямацію посадника міста д-ра Павла Джордано про проголошення 22-го січня Днем Української Незалежности в місті та з доручення, щоб того дня на ратуші міста побіч американського прапору був піднесений також синьо-жовтий український прапор. На дальшу програму склались виступ жіночого квартету „Калина" в складі: Наді Кизими, Божени Ольшанської, Слави Чіх і Люби Козир при музичному супроводі проф. д-ра Бориса Базаля, деклямації І. Трешневської, Олі Бойко, Оксани Шеремети та Юрка Сохана, оригінальний монтаж „Майдан Софії" — Миколи Щербака в постановці маестра Івана Цьолка та учнів 10-ої кляси Школи Українознавства: Нусі Вох, Лесі Кахнич, Андрія Орла, Михайла Петрівського, Роми Сохан, Ірини Цьолко та Ірини Шеремети. Після прочитання та схвалення відповідних резолюцій із протестом проти нових переслідувань в Україні, Свято закінчено співом українського національного гимну.

В ПІВНІЧНІЙ ДАКОТІ

Бісмарк, Н.Д. — Заходами Філії УККА під керівництвом д-ра Антона Жуковського, голови стейтової Філії УККА, відбулися урочисті відзначування 54-их роковин незалежности і 53-іх роковин соборности України в стейті Північна Дакота за таким пляном:

Сенаторам і конґресменам у Вашинґтоні вислано листи з проханням, щоб вони взяли участь у відзначуванні тих роковин в Конґресі ЗСА.

Губернатор стейту Виллілям Л. Ґай видав Проклямацію Українського Дня на 22-го січня. Копії проклямації канцелярія губернатора розіслала всій пресі в стейті.

Підготовлено спеціяльні радіопрограми про 22-ге січня, які мали бути надані на чотирьох радіостанціях. Промову українською мовою виголосив д-р Антін Жуковський, а англійською — Майк Пуклич.

В неділю 23-го січня були відправлені врочисті Богослужби за Україну у трьох наших церквах.

Д-р А. Жуковський вислав всій американській пресі стейту пресове повідомлення про акти 22-го січня і оголошення про час радіопрограм.

Вислано кілька сотень повідомлень про радіопрограми так до наших громадян, як теж до деяких американців.

(Подробиці святкувань в інших громадах будуть подані в чергових числах „Свободи").

Представники ТУСМ мали зустріч з Єпископом Василем Лостеном

Філядельфія (ТУСМ). — В п'ятницю 21-го січня, єпископ-помічник Філядельфійської архиєпархії, Владика Василь Лостен прийняв на авдієнції представників Світової Управи Товариства Української Студіюючої Молоді (ТУСМ) та Сеньйорату ТУСМ. Метою авдієнції було познайомити Владику з діяльністю ТУСМ та Сеньйорату ТУСМ, зоскрема у зв'язку з заплянованою акцією ТУСМ в обороні арештованих українських інтелектуалістів в Україні. Владика Василь Лостен, який числиться членом Сеньйорату ТУСМ, виявив велике зацікавлення працею ТУСМ на сучасному етапі, а також й іншими проблемами українського життя в ЗСА та в діяспорі в загальному.

Найновіша акція ТУСМ в ЗСА знайшла повну підтримку Владики Лостена, який у спеціяльному листі до священиків архиєпархії поінформував їх про акцію, закликаючи дати повну підтримку в починах наших студентів. Крім того, він поінформував, що в часі свого побуту у Вашинґтоні, де проводитиме молитвою в Конґресі для відзначення роковин 22-го січня, використає

(Закінчення на стор 6-ій)

Десять европейських держав об'єдналися для поширення Спільного Ринку

Брюссель. — В суботу 22 січня ц.р. тут відбулося урочисте підписання т. зв. Брюссельського Трактату — домовлення десятьох европейських держав про поширення Европейського Спільного Ринку з метою інтенсивнішої і тіснішої господарської співпраці. Досі в склад Европейського Спільного Ринку входило 6 держав: Західня Німеччина, Франція, Голляндія, Італія, Бельгія і Люксембурґ. Тепер — після десяти років затяжних переговорів — заявили свою волю приєднатися до Европейської господарської спільноти представники чотирьох інших західньоевропейських держав — Великої Британії, Ірляндії, Данії і Норвеґії. Збільшена таким чином спільнота мала б почати свою дію з днем 1 січня 1973 року, після того, як Брюссельський Трактат буде ратифікований парляментами чотирьох нових держав. В політичних колах рахуються з тим, що ратифікація трактату буде проходити з деякими труднощами з огляду на опозицію деяких кіл у чотирьох нових країнах. Населення усіх десяти країн Европейської Спільноти нараховуватиме 257 мільйонів осіб, значить, більше, як населення ЗСА чи Совєтського Союзу. Велика національна продукція усіх цих країн становила в 1970 році 637 більйонів долярів у той час, як така ж національна продукція ЗСА виносила 933 більйони долярів. Участь Европейського Спільного Ринку у світовій торгівлі виноситиме 41 відсоток.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Держава понад партіями

Виголошене 20 січня ц. р. перед обома палатами Конґресу звернення президента Ніксона Про Стан Унії було втримане в загальних рисах, залишивши конкретизацію окремих проблем і їхньої розв'язки в переданому Конґресові писаному документі. Провідною думкою Президента була конечність піднестися понад партії у спільному зусиллі перевести в життя програму, яка у життьовому інтересі власне цілого народу, цілої держави.

Цей понадпартійний хаарктер промови Ричарда Ніксона тим цінніший, що стоїмо на порозі року виборів президента, року, в якому — як це звичайно буває — розпалюються партійницькі пристрасті. І тому Президент закликав не поринати в партійні суперечки настільки, щоб терпіли на цьому загальні державні справи. Заклик Президента зрозумілий: адже у цьому, 92-му Конґресі члени опозиційної супроти Ричарда Ніксона Демократичної партії мають більшість, і ця партія буде старатися всіма можливими засобами виграти листопадові вибори й увести до Білого Дому свого кандидата. Тож нічого дивуватись, що всі численні демократичні кандидати на президента — але також і республіканські суперники Ніксона — негайно почали вишукувати все можливе у промові Ніксона, щоб її критикувати й знецінювати.

А втім, дискусійними можуть бути твердження про більше чи менше поліпшення відносин в Америці у порівнянні зі станом з-перед трьох років, — чи дійсно міста стали безпечнішими, чи дійсно „зламано хребет" інфляції — чи реальною є заповідь повної ліквідації безробіття — але недискусійною є вищість державного інтересу над партійним і недискусійною є потреба об'єднання всіх здорових елементів нації для конструктивного розв'язання всіх проблем загальнодержавного значення. До найпозитивніших моментів виступу Президента треба зарахувати рекомендацію збільшити бюджет оборони. Бо хоча ЗСА ведуть переговори з СССР про обмеження збройних сил, той потенціяльний аґресор безупинно збільшує й удосконалює свою збройну потугу.

Ніксон ні з ким не полемізував, нікого за недоліки американської дійсности не винуватив. Він виступав, як Президент цілого народу, цілої держави. Його промова була скромна на реторичні фрази, але тим вартісніша своїм державницьким підходом і змістом.

Москва, Ізраїль, араби

Треба особливого цинізму Москви, щоб називати рішення американського Уряду продати Ізраїлеві додаткові військові джети підрізуванням мирових шансів на Близькому Сході — при одночасному висиланні Єгиптові не тільки джетів і протилетунських ракет, але й свого війська. Американські фахівці твердять, що совєтських пілотів в Єгипті є вже більше, аніж має пілотів все ізраїльське летунство. Совєтська військова фльота на Середземному морі, користуючись єгипетським портом Александрії, щораз більшає, а совєтський амбасадор в Каїро Владимір Віноградов одверто заявив наприкінці минулого року, що Совєти підтримають „всіма засобами" нову єгипетську війну проти Ізраїлю, яка має привернути окуповані Ізраїлем арабські землі.

Синдикований американський коментатор Ернест Кюнео піддає під сумнів, чи йдеться тільки про привернення втрачених земель, чи — вірніше — про знищення Ізраїлю, як держави, яка є для Совєтського Союзу перешкодою до заволодіння Близьким Сходом та промощення йому шляху до Перської затоки. Тому названий коментатор вважає, що не відновлення тієї ситуації з-перед червня 1967 року, в якій Єгипет змобілізувався був задля знищення Ізраїлю, а висилання Ізраїлеві нових джетів є власне забезпекою миру. Бо не природне й оправдане бажання Єгипту, Сирії і Йорданії віднєскати свої землі, а пляни Москви, в яких ті арабські країни мають відіграти ролю її, Москви, сліпого знаряддя, є загрозливим для миру на Близькому Сході. А що американська Шоста фльота не могла б придивлятися байдуже тій „всебічній допомозі", яку Совєти давали б арабам у новій війні проти Ізраїлю, то це загрожувало б початком третьої світової війни.

Спасенну для бенгальців допомогу Індії використала Москва, щоб закріпити свої впливи на Півдні Азії і над Індійським океаном. Обурюючись разом з арабами тим, що Америка підтримує Ізраїль, Москва не робить цього з любови до арабів, доля яких їй байдужа, а спересердя, що Америка перекреслює її гру: зліквідувати державу Ізраїлю, яка має відвагу противитися імперіялістичному гонові совєтської імперії.

В. Ткач

МОСКВА ПОГРОЖУЄ НІМЦЯМ

Західня Німеччина стоїть перед дуже важливими рішеннями. Ідеться про ратифікацію договорів з Москвою і Варшавою, що їх підписав минулого року соціялістично-ліберальний уряд в Бонні. Довший час уряд В. Брандта стримувався від започаткування ратифікаційної процедури, узалежнюючи ратифікацію договорів від догоди в справі Берліну і згоди на цю догоду Східньої Німеччини. Ця догода (поміж трьома західніми державами — ЗСА, Англією та Францією — і СССР) сталася, і, хоч практично вона до цього часу нічого корисного для Західньої Німеччини не принесла і не змусила Східню Німеччину, яка залишається паном ситуації і має всі можливості звести в догідний для себе момент нанівець усі клявзулі згаданої догоди, до якихось реальних поступок, — проте формально уряд Брандта вже не має арґументів зволікати з ратифікацією. Москва ставить його під тиск і пропонує, що дальше зволікання перекреслить нібито здійснене „відпруження" поміж СССР і Західньою Німеччиною.

Отже, соціялістично-ліберальна коаліція вирішила допровадити справу до того чи іншого кінця. А це змушує християнсько-демократичну опозицію до поновного рішучого поборювання договорів з Москвою і Варшавою. Тепер уже почали діяти різні комісії. Остаточний „бій" відбудеться на пленумі боннського парляменту.

Прихильна до урядової коаліції преса Західньої Німеччини висуває різні арґументи на користь договорів. Головні з них: більшість німецького населення є нібито за згадані договори і, якщо ратифікація не відбудеться, то є ізолює Бони від його західніх союзників, бо унеможливить відбуття т. зв. Европейської Конференції Безпеки, а її відбуття буцімто правлять держави західнього світу.

На це опозиція і прихильна їй преса відповідає своїми арґументами. Вони твердять, що німецьке населення не висловлюється в користь договорів, але воно прагне миру і боїться нової війни. Нинішньому боннському урядові до певної міри вдалося переконати велику частину населення, що т. зв. східня політика Брандта, яка має на меті зближення з СССР, служить справі миру. Одначе, опозиція бере на себе роз'яснити масам населення, що східня політика Брандта служить не справі миру, а справі поширення впливів СССР на країни Західньої Европи. І тому опозиція твердить, що вона має шанси виграти вибори до парляменту, якби він був розв'язаний наслідком відкинення ратифікації договорів. У цьому вона має певну рацію, замовчуючи, одначе, що свою перемогу завдячувала б не так незадоволенню населення східньою політикою Брандта, як незадоволенню нинішньою господарською ситуацією: невгаваючий зріст цін і небезпека безробіття.

Щождо Европейської Конференції Безпеки, то опозиція вважає (на нашу думку, слушно!), що її відбуття лежить лише в інтересах СССР (на цю тему автор цієї статті не раз уже писав на сторінках „Свободи"), і що країни Заходу ставляться не тільки по-різному, але й досить скептично відносно користей, що їх може принести бажана Москві конференція безпеки.

Цікаво, що саме в цю пору, коли справа ратифікації договорів стала актуальною, в Москві вирішили „накивати пальцем" не тільки урядові Брандта, щоб він якнайскоріше кінчав справу, але й на адресу опозиції, яка виступає проти ратифікації. Совєтський тижневик „Новое Время" містить у своєму другому січневому числі статтю, в якій не тільки дискутується з арґументами західньонімецької опозиції проти договорів, але й неприховано погрожується Західній Німеччині „фатальними наслідками" на той випадок, коли б ратифікацію договорів відкинуто. Стаття просто „вимагає" від опозиції змінити своє неґативне ставлення до договорів. В ній говориться про те, що становище опозиції аналогічне з націоналізмом і амбіціями Третього Райху" Гітлера, повторюється арґумент боннського уряду, що більшість західньонімецького населення схвалює договори, і стверджується, що ті, які відкинуть ратифікацію договорів, візьмуть на себе відповідальність не лише супроти власного народу, але й супроти інших народів Европи.

Стаття в журналі „Новое Время" гостро виступає проти тверджень, що Москві залежить не на впорядкуванні відносин з державами Західньої Европи, а на тому, щоб „вдертися" до цих держав. Цей, власне, уступ статті і її цілість, нагадує приказку „на злодієві шапка горить". Справді, західньонімецька опозиція, виступаючи проти договорів, особливо з Москвою, твердила, що вони відкривають дорогу Москві до того, щоб вона могла „диктувати" Західній Німеччині, а пізніше й цілій Західній Европі. І що ж виходить? Що ратифікації договорів немає, а вже совєтський журнал дозволяє собі втручатися у внутрішні справи Західньої Німеччини, повчати німців і погрожувати їм. Що ж буде, якщо договір з Москвою ввійде в силу після його ратифікації?!

Що буде із справою ратифікації договорів? Раніше опозиція сподівалася на відкинення ратифікації в парляменті, бо серед депутатів коаліції, особливо серед соціялістів, було чимало таких, які гостро виступали проти договорів. Та річ у тому, що коли баварські християнські демократи ведуть завзяту боротьбу проти договору з Москвою, то серед їх побратимів в інших краях Західньої Німеччини помічаються досить виразні вагання. Тут входить у гру традиційний німецький гін у бік русофільства, а також надії на господарські користі наслідком „зближення" з СССР.

Якщо під час вирішального „бою" в боннському парляменті серед християнських демократів будуть „виломи", а урядовій коаліції пощастить приборкати своїх „єретиків", — тоді договори будуть ратифіковані. І тоді міжнародна політика опиниться перед новою політичною констеляцією, яка, на нашу думку, буде корисна для Москви. І тоді, може, й політики ЗСА почнуть думати про те, чи не занадто довго вони (буцімто серйозно) сподівалися досягти „відпруження" з російсько-совєтським імперіялізмом, що його репрезентує провід Кремлю.

Святослав Новицький

НАКРУЧУЙМО УКРАЇНСЬКІ ФІЛЬМИ!

(2)

Для прикладу, централя наших жіночих організацій могла б спонзорувати фільми про писанки, вишивки, народну ношу і т. п. Історично-наукові організації могли б запроєктувати фільми про важливі питання і події з нашої історії, як, наприклад, походження українців і їх розвиток як окремого народу, заснування Січі і життя запорожців, гайдамаччина, українська визвольна боротьба на тлі розпаду російсько-царської імперії, Зимовий похід і т. п.

Такі фільми не треба конче драматизувати з акторами, а можна багато зробити з музейних експонатів, особливо з фотографій, малюнків та скетчів. Та цей поділ не є зобов'язуючий, бо спонзорувати якийнебудь фільм можуть заможніші організації, як от організації лікарів, інженерів, промисловців і т.п.

Можна було б зробити цілу серію біографічних фільмів про наших історичних мужів, про сучасних мистців, композиторів. Корисним було б накрутити цілу серію про нашу звичаєву культуру, як фільм про різдвяні й великодні звичаї, весілля, народні танці, розвиток кобзарства. Такі фільми були б дуже корисними в навчальних програмах шкіл і курсів українознавства, як наочне приладдя до певних тем. Їх можна було б використовувати при катедрах українознавства в університетах. Мені відомо, що чимало студентів стараються поборювати пануюче в університетах російське „всьо равно" — для них такі фільми були б просто скарбом переконливих арґументів про окремішність і культурну вартість українського народу.

Нарешті, родини, що активно дбають про збереження і розвиток у своїх дітей почуття національної приналежности, знайшли б у таких фільмах потужний чинник виховання і, маю надію, заохотили б навіть байдужих до національної свідомости батьків згадати, „чиї ми діти".

Фільми створювалося б або для своїх, українською мовою, або для англомовного світу.

Українські фільми можна було б показувати по скупченнях українців в цілому світі. На це можна було б зорганізувати свою мережу з чесними й вмілими людьми, які займалися б висвітлюванням фільмів у даній околиці. Коли б це було як слід зорганізоване, то фільми себе оплачували б і ще й приносили б гроші на дальші проєкти. Хоч сама продукція фільмів мусіла б бути передана в руки фахівців-професіоналістів, висвітлювати фільми можуть успішно любителі фільмового діла чи аматори. (Про можливості використання матеріялів, зфільмованих кіноаматорами, я писав з рамени ОМУС'у в „Свободі" з 6 листопада 1971 р.).

Зроблені на високому рівні фільми для неукраїнців на теми, що мають загальне зацікавлення, принесли б для нашого народу велику пропаґандивну користь. Їх можна було б розсилати по бібліотеках-фільмотеках, університетах або зацікавлених організаціях, залежно від теми фільму. Копії фільмів можна продавати, випозичати або й здавати до спеціяльних розподільних компаній, таким чином прискорюючи зворот грошей. Не пошкодило б розсилати фільми по всяких фільмових фестивалях. Нагорода за даний фільм принесе ще більше пропаґандивної користи.

З охотою, зрозумінням і підтримкою не виключеним є й те, що наше суспільство спроможеться і на драматичні, „голлівудські" фільми. Ми скаржимося, що Голлівуд спотворив „Тараса Бульбу". А в чийому ж інтересі вірно представити світові наш народ? Чи ми ще такі наївні, щоб думати, що чужинці заради правди Україну оспівають? Чи ми ще далі такі пасивні й недорозвинені, щоб чекати, поки про нас „німець скаже", як писав Шевченко?!

Коли хочемо щось мати, то треба самому братися за діло. Сьогодні „голлівудські" фільми роблять скрізь, і продукують їх часто малі фірми, незалежні продуценти, а спонзорують їх люди, які часто ніякого відношення до кіна не мають, а вкладають гроші в цей „бизнес" як інвестицію, що нічим не є більше ризикованою, як гра на біржі. Мені особисто відома американська група лікарів, яка спонзорує розваговий фільм, продукований малою фірмою в Ню Йорку. А у нас же є свої фільмові студії, що на такі фільми спроможні.

(Продовження буде)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

АВТОМОБІЛЬНА НЕВОЛЯ

Маю враження, що жаден з великих співтворців автомобіля, ні капітан Ніколь Куньо у Франції, ні Зиґфрид Маркус в Австрії, ні Карло Бенц чи Ґотліб Даймер у Німеччині, не уявляли собі, що моделі їх авт стануть предтечами модерного засобу льокомоції XX століття, який не тільки змінить докорінно стиль життя людини, але й зробить її своїм рабом та невільником.

Якось так дивно склалося, що головною доменою тієї „неволі" стала не Европа, колиска винаходу автомобіля, а Північна Америка, що з поміччю масової продукції (яку, до речі, започаткував Генрі Форд своїм моделем „Т") зробила авто необхідним засобом щоденого вжитку майже кожної американської родини.

Від вересня 1893 р., коли на вулицях Спрінґфілду, в Мессечузетсі появилось перше американське авто з 1-циліндровим бензиновим рушієм, змонтоване двома роверовими механіками, братами Дуреями, Америка випродукувала понад півбільйона авт, з яких щонайменше 80 мільйонів пробігають сьогодні по широко розгалуженій мережі її гайвеїв.

Приповідка, що кожний американець проводить половину свого життя в авті, сьогодні дуже близька правди. А доказом цього є те, що третьою, найбільшою витратою в річному бюджеті майже кожної американської родини, по харчах та мешканні, є кошти купна та утримування авта.

Кожного року 80 мільйонів власників авт витрачають понад 100 більйонів долярів на придбання, утримання та забезпечення своїх авт. Скільки додаткових більйонів вони витрачають на їх обслугу, направу та покриття коштів, пошкоджень авт в зударах майже неможливо устійнити.

Згідно з обчисленнями Американської Автомобільної Асоціяції (AAA) та Федеральної Адміністрації Шляхів утримання середньої величини американського авта коштує його власникові приблизно 1,500 долярів на рік, з чого 1.000 дол. становлять кошти амортизації, забезпечення авта, реєстрації і дозволу на право їзди, а 500 долярів становлять кошти бензини, обслуги та опони.

В загальному кошти утримання авта, без огляду на те, чи воно стоїть у ґаражі чи є в постійному русі, становлять 3 дол. на день, а кошти утримання авта на бігу —.1-1.5 дол. на день, залежно від кількости „проїханих" миль в році. Фірма Рунпгаймер, що з доручення AAA-клюбу перевела аналізу коштів утримання Шевроле-Імпалі 1969 р. із 8-циліндровим бензиновим рушієм, автоматичною трансмісією, автоматичним стернуванням та радіом, обчислила, що кошти утримання цього авта становлять 1,053 дол. на рік, з чого кошти амортизації авта дорівнюються 729 дол., забезпечення — 300 дол., а кошти реєстрації та лайсенсу — 24 дол.

Це, сказати б, сталі витрати, до яких доходять додатково ще кошти бензини, обслуги, направи та зужиття коліс, що при поміркованій їзді (приблизно 10.000 миль на рік) дорівнюються 395 дол. на рік. В сумі загальні кошти утримання авта становлять 1,454 дол. на рік. Коли поділити цю суму на 365 днів, одержимо кошти утримання авта на день (4 дол.), а коли поділити її на 10.000 миль, одержимо кошти утримання авта на одну милю (14.5 цента).

Очевидна річ, що при більшій кількості проїханих протягом одного року миль кошти їзди автом на милю менші, зате тривання життя авта коротше. Знавці твердять, що власник авта, який „робить" на рік менше, як 10.000 миль, повинен, замість купувати, винаймати авто, яке пересічно коштує 65-70 дол. на місяць (маю на думці середньої величини авто типу Імпала). Власники авт, що „роблять" більше, як 20.000 миль в році, повинні своє авто міняти по двох-трьох роках.

Загально можна сказати, що кошти утримання авта відносно високі, а постійний ріст інфляції віщує, що вони будуть ще вищі. Вони вдаряють дошкульно по кишені особливо власників авт нижчих від середньої кляси, до яких на 90% зачисляється українська еміґрація. Оптимісти начисляють її в ЗСА на один мільйон, песимісти — на 500.000. Прийнявши консервативнішу цифру півмільйона, поставмо собі тепер питання: скільки з них є власниками авт?

На 200 мільйонів американців є 80 мільйонів зареєстрованих авт, це значить, що одно авто припадає на 2.5 американця. З огляду на те, що велика кількість американських родин має по два і більше авт, що є між українською еміґрацією рідкістю, мусимо прийняти, що лише кожний 5-ий українець живе в „автомобільній неволі". Це дасть нам 100.000 українських авт, на які їх власники витрачають 150 мільйонів долярів річно. Це — величезна сума грошей в порівнянні з тією мізерною цифрою, яку ми витрачаємо річно в формі пожертв та дотацій на наші суспільно-громадські, національні, релігійні та наукові цілі. Але це є одночасно доказом, що наша матеріяльна спроможність в ЗСА далека більша, як вона виявляється в дійсності.

Ольга Приходько

КАМ'ЯНЕ СЕРЦЕ

(5)

Шлюб — це щось таке світле, і спогад про нього гріє серце ціле життя...

А який же у неї має бути спогад про свій шлюб, про перший день у домі чоловіка?

І рясні слізки котились самі собою, слізки гіркого жалю та кривди.

Хіба вона гірша від усіх жінок, що навіть не має де голову прихилити в свою шлюбну ніч?

Ні, не сміє так падати духом. Мама все казала, що яка б доля не спіткала людину, треба все витримати, треба держатися міцно — і все перейде.

Почала молитися і заснула. Але ще вдосвіта перелякано схопилася: щось ніби шаруділо в дворі під клунею. Може це їй так тільки здалося, але сон уже відлетів. Встала, оправила на собі одяг, зачесалась, перехристилась до далекого, холодного неба і почала свій перший день самостійного життя. Зараз же піде до старости. Знала, що селяни дуже рано розпочинають працю, особливо тепер, коли може вдарити приморозок, бо треба поспішати все прибрати з поля та з городу.

Вийшла на двір, заглянула до хати. Учитель все ще спав тяжким сном, але в селі люди вже рухались.

Хоч як їй було то проти мислі, рішила, що краще сама піде до старости, бо чоловік, очевидно, не вміє за себе постояти. Спитала якусь дівчинку, де старостова хата, та й зайшла:

— Слава Ісусу Христу!

— Навіки слава! — відповіла старша жінка.

— Чи вдома пан староста?

— Вдома, десь на обійсті. Біжи, Марійко, поклич дідуся. А ви певно наша нова пані вчительова? Сідайте, прошу.

Надійка рішила зразу старостисі викласти свої жалі. Може вона скорше відчує, пожалує та вплине на чоловіка. Виглядає ця жінка приємною, порядною людиною. І Надійка пустилася хоч спокійно, але дуже яскраво висловлювати і жаль, і здивування, і навіть непорозуміння, що в такому великому й порядному селі школа гірша за хлів. Вона сама дочка вчителя, виросла в селі і знає, як у них всі люди дбають про школу. Та хіба порядний господар не то дитину, а навіть худобу дасть до такого мокрого хліва, а та кімната для вчителя, то хіба для того, щоб відстрашити людину, щоб скорше від'їхала.

— Пан староста мусить придідити нам порядне мешкання, бо інакше ми зараз же, ще сьогодні, їдемо до шкільного уряду в повітове місто, щоб нас приділили на інше місце.

Старостиха занепокоїлася, але водночас було їй ясно, що така гарна, біленька, молоденька пані та ще так добре вбрана не може жити в тій обідраній школі. І зараз же почала виправдувати свого чоловіка, що він, мовляв, приділив би іншу хату, але нема у них в селі ані одної вільної, а навесні будуть ставити нову школу.

— Добре, як буде школа, то буде й учитель, а тепер нехай пан староста дасть нам коні і ми від'їдемо з цього села, де нема для нас місця.

Тим часом надійшов староста. Надійка ще рішучішим тоном повторила все те йому. Її починало розбирати подразнення на байдужість цієї людини, чи навіть більше, ніж байдужість — на неприхильність і нелюдяність. Дійсно, де ж це видано? Залишати людину в таких умовах! А її чоловік, як яке ягня, до цієї пори все терпів, та ще і її в такі умови привіз. І коли староста почав вияснювати, що іншого приміщення нема, Надійка досить гостро сказала: — Так дайте негайно коні, нехай знають у повіті, в шкільній управі, як ви поводитесь з учителем.

Старостиха ще більше занепокоїлась і сказала до чоловіка:

— Слухай, Максиме, може б в хаті у Василихи пан учитель міг перезимувати. Хата нова, гарна. Василиха з дитиною пішла на зиму до матері, і та хата стоїть порожня.

Староста нерішуче запротестував:

— Та може ж Василь повернеться, тоді що?

— Як він не повернувся влітку, то на зиму навряд чи повернеться. Зрештою, піди, розпитай. Може і пані вчительова піде. Це ж видно, які то порядні люди, буде тобі потім ганьба від тих панів з повіту.

Активна Надійка зараз же спитала:

— Де та хата? Я й сама піду, якщо пан староста так неохоче опікується школою.

Староста побачив, що з Надійкою не так легко зговоритися, як з учителем.

— Та піти можна, тільки не знати, що з того буде.

Хата Василихи дійсно стояла порожня, і вона охоче згодилась, щоб пані вчительова, яка зразу їй дуже сподобалась, оселилась у її хаті. Їй ще краще, що хата не буде стояти пусткою. Де нема хазяйського ока, там усе нищиться. А пані така ґарна, напевно і в хаті буде все гарно.

Отже, це питання негайно вирішено. Всі Надійчині речі старостовими кіньми відвезено до нової хати, і староста навіть помагав дещо при переносинах, очевидно почуваючи, що вчитель, а головно його жінка мають на нього жаль і можуть у повіті на нього нарікати, а може навіть будуть начальство просити, щоб призначили нові вибори і обрали б за старосту когось іншого. А він уже старий і звик до свого становища, то боліло б його, якби його скинули. Така ганьба була б йому на старість!

Хата Василини була весела, простора. Деякі речі вона залишила, дещо Надійка прикупила, бо ж дістала з дому гроші на зарядження. Коли Надійка все це умістила, прибрала, порозкладала свій оздобний посуд у мальованому мисннку, повішала фіранки, застелила килими, скатерки, багато вишивані рушники, серветки, то утворився в хаті такий самий стародавній провінційний затишок, який у тих часах панував в повітових та сільських заможних родинах.

В глухому селі серед жіноцтва це була подія. Господині приходили до пані вчительової поглянути на ту красу, обдивлялись, захоплювались і щиро хвалили, бо пані вчительова не тільки не була „задериніс", але радо все показувала і навіть давала взірці для вишиванок, в яких так кохається українське жіноцтво.

Приходячи поглянути на нове господарство, старші жінки вважали, як то годиться за добрим, старим звичаєм, принести якийсь дарунок, щось на розплід: пару голубків, пару курчат чи каченят, мале ягнятко чи поросятко або взагалі якийсь сільський дарунок, щоб у молодої господині усе добре велося та щоб у хаті був благобут. Надійка знала цей старий звичай, радо приймала дарунки, але старалась і сама щедро віддячитись.

Нарешті все влаштувалось.

(Далі буде)

ПРОТОКОЛ

27-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яка відбулася в Hotel Statler Hilton, Cleveland, Ohio в тижні від понеділка, 18-го травня 1970 року.

(14)

Звіт Головної Контрольної Комісії та її членів

(Продовження)

Округи

Посередними установами, які допомагають у праці, є Окружні Комітети Відділів УНСоюзу. В минулому році їх було 29, крім двох неактивних (Ст. Луїс і Лудлов), й 29 Відділів було необ'єднаних. Деякі Округи ведуть активну працю, а деякі обмежуються тільки до скликування окружних зборів, на яких Відділи стрічаються з екзекутивними й головними урядовцями. Та й це помагає в праці, бо дає постійний зв'язок Відділів з екзекутивою. Деякі Округи мають свої фонди, а інші не мають, що перешкаджає їм в праці. Минулого року першуном членської кампанії знову була Філядельфійська Округа, а почесну плякету за відсотково найкраще виконання квоти здобула Ніяґарська Округа.

ІНФОРМАТИВНО-ВИШКІЛЬНА ПРАЦЯ

Для успішного ведення організаційної праці є конечним вишкіл організаторів і секретарів в організаційних справах. Раніше ведені центральні курси на Союзівці, хоч були получені з коштами, були корисні. Ряд наших найкращих організаторів, а зокрема обласних організаторів, вийшли з тих курсів. Ці курси треба продовжувати кожного року. Також треба поширити окружні курси, бо їх замало. Додати б, що в минулому році, подібно як в роках попередніх, організаційний відділ поширював свої інформативно-пропаґандивні видання, які ширили зрозуміння вартости життєвого забезпечення та давали інструкції для організаторів членів. Підготовано нові інформативні брошури, статті в „Свободі", а спеціяльно в „Трибуні УНСоюзу", які також помагали в організаційній праці, а передусім в здобутті успіху в ювілейній кампанії. Безсумніву помагали також наші загальні ювілейні святкування, справоздання про них та ювілейні видання. Та мимо того наша інформативна діяльність, подібно як вишкільна, не є достаточною і треба її поглибити і поширити.

Підсумки за минулі чотири роки

Вище ми подали доволі точний огляд праці організаційного відділу головної канцелярії, а тут подано загальні підсумки праці того відділу за чотири міжконвенційні роки. В трьох останніх роках ми подали докладний огляд праці цього відділу, що разом із повище поданим оглядом минулого року, дає загальний і точний перегляд праці і її вислідів. Тому немає причини подавати ще раз точний звіт за всі ці чотири роки, бо це було б тільки повторенням вже поданого і надрукованого.

Членство. В минулих чотирьох роках УНСоюз придбав наступне число нових членів:

В 1966 році	4,994
в 1967 році	4,400
в 1968 році	3,872
в 1969 році	5,462
Разом	18,728

В попередньому чотириріччю, себто в роках від 25-ої до 26-ої Конвенцій УНСоюз здобув був 17,833 членів, отже останній міжконвенційний період приніс надвишку 894 членів. Коли в попереднім періоді нові члени були забезпечені на загальну суму $29,493,000.00, то в цім, останнім періоді нові члени були забезпечені на суму $34,214,-100.00, тобто на суму $4,721,100.00 більше, як в попередньому періоді.

Попередній період, який закінчився з кінцем 1965 року, мав балянс членів 86,059. Цей період з кінцем 1969 року дійшов до 89,107 членів. Отже чистий прибуток всіх членів за чотири останні роки виносить 3,048 членів. Це помогло збільшити також суму забезпечення всіх членів із $102,558,361.00 в кінці 1965 року, на суму $127,577,-633.00 з кінцем 1969 року, що дало підвишку за ці чотири роки на суму $25,019,272.00, отже на 25%.

Організатори. В цілому чотирорічному періоді найбільше членів придбали відділові секретарі. Постійні організатори здобули в тих чотирьох роках разом 4,223 члени. Порівнання з загальним числом усіх нових членів, придбаних за ці чотири роки, яке виносило 18,728 дає змогу оцінити вклад цих нечисленних організаторів для росту УНСоюзу. Річна продукція організаторів вагається від 20 до 25 відсотків загального числа нових членів. А не треба забувати, що за ввесь час було тільки двадцять організаторів, число яких вагалося з року на рік.

Відділи. Цей конвенційний період, за який здаємо звіт, розпочався з 485 Відділами. За останні чотири роки прибуло 14 нових Відділів; получилися з іншими 63 Відділи, на місце яких залишилися тільки 26; розв'язано 4, а один Відділ, після злуки, назад розлучився, так що цей конвенційний період закінчився з 460 Відділами. Намагання лучити малі й нежиттєздатні Відділи є корисним, але й закладання нових є потрібним там, де є більші наші громади без Відділу УНСоюзу.

Секретарі. На фронті відмолодження секретарів Відділів не зайшла замітна зміна. Кругло 25% секретарів є в околиці 65 року життя, а секретарів до 40 року життя майже в УНСоюзі немає! Молодь не бере секретарських постів, а коли бере, то тільки на короткий час. Цю проблему треба розв'язати. Відрадним явищем є невелике число молодечих Відділів, які постійно ростуть й то скоріше, як загал УНСоюзу. Є це Відділи пластові і спортові. Якби їх більше можна було закласти, то це принесло б користь УНСоюзові.

Округи. Число Округ залишилося незмінним. Як раніше, була велика різниця між активністю поодиноких округ. За останні роки найбільше визначилася Округа Філядельфії, яка тричі здобула першенство за придбання найбільшого числа членів, за нею йде Округа Торонта, яка здобула раз першенство за найбільше число членів, а вдруге за найкраще виконання квоти. Два рази плякету за найбільше число організаторів дістала Округа Ню Йорку, а по одному разові стали чемпіонами Округи Монтреалю, Вінніпеґу і Ніяґарська за найкраще виконання своїх квот.

Коли мова про відзначення, слід подати, що за чотири роки було 205 чл. Клюбу заслужених Союзовців, які придбали в році 25 або більше членів, в цім у Канаді 41, а далі було 380 „будівничих УНС", які придбали від 10 до 24 членів, з чого в Канаді було 38. Відділи, які придбали бодай десять членів було в чотирьох роках 613, в цім в Канаді 104.

Висновки і рекомендації

Збіраючи разом подане справоздання за чотири роки поміж конвенціями, а зокрема за останній, ювілейний рік, треба ствердити, що організаційний відділ виконав своє завдання. Мимо загрози втрати членів тому, що масово дозрівають грамоти нової іміґрації, втрати були покриті й здобуто ще надвишку.

Для дальшого розвитку УНСоюзу рекомендуємо, як попередних років, таке:

1. Збільшити заходи для постійного вишколу організаторів членів, зокрема вести курси на Союзівці і в Округах.
2. Збільшити число постійних і обласних організаторів.
3. Збільшити персонал організаційного відділу.
4. Збільшити загальну інформативну службу, зокрема про вартість асекурації. Користати з радіо-передач і несоюзової преси в Канаді.
5. Збільшити число інформативних статтей в „Свободі".
6. Збільшити активність Окружних Комітетів.
7. Збільшити активність головних урядовців та зробити їх відповідальними за стан їх Округ і їх Відділів.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ КАНАДІЙСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ

Я вже четвертий раз підряд переводив контролю Канадійської Канцелярії, а останньо ми контролювали її разом з п. В. Гірняком.

За цей час Канадійська Канцелярія приміщувалась в трьох місцях: при вул. 297 Каледж, 1045 Блюр, а тепер в домі директора Канадійської Канцелярії п. Б. Зорича.

Я провірив листування директора з Відділами і Окружними Управами й стверджую, що воно було постійне і давало видні розв'язки для праці поодиноких Відділів та Окружних Управ і практичні поради щодо неї. Крім листування директор вдержував контакт з тереном телефонічним способом, як зі Сходом так і Заходом Канади. Рівночасно відбував організаційні поїздки на Сході і Заході.

В Канадійській Канцелярії зберігаються копії місячних виказів канадійських Відділів за департаментами: старших і молодших членів та членів з акцединтовим забезпеченням, викази депозитів, державних бондів та інших канадійських інвестицій, головна книга, книга морґеджів, книга позичок на грамоти членів а книги, які відносяться до Асекураційного Департаменту в Оттаві. Дальше зберігаються всі копії банкових депозитів, посвідки виплат позик на грамоти і посвідки на заплачення відсотків і сплату капіталу, різні стейтменти відносно УНСоюзу в Канаді, листування з Асекураційним Департаментом в Оттаві та в провінціях, спеціяльна картотека листування з Централею УНСоюзу, яке веде директор Канадійської Канцелярії Б. Зорич.

Треба ствердити, що всі члени головного уряду в Канаді, а це В. Дідюк, Д. Попадинець і І. Геврик активно співпрацювали з директором Б. Зоричем і Канадійською Канцелярією. Слід при цьому підкреслити активну працю поза членами Головного Уряду в Канаді, таких секретарів: Софії Куцої, В. Шарана, П. Дякова, пастора В. Давидюка, А. і Я. Буріїв, В. Піньковського, Є. Омельченка, М. Хоми і других, які причинилися до росту УНСоюзу в Канаді і без яких помочі не можна було б осягнути її здобутків.

Канадійська Канцелярія гарно виконала свою діяльність і без неї ми напевно не здобули б тих успіхів, які маємо.

Тому, що УНСоюз переріс в Канаді всі подібні йому допомогові організації своїм членством і маєтком, то канадійські державні асекураційні чинники ставлять до нас інші вимоги, як у минулому. Може в майбутньому прийдеться поширити Канадійську Канцелярію відповідно до урядових вимог, а в парі з тим розгорнути ширшу організаційну діяльність.

З поступом розбудови УНСоюзу в Канаді постають нові вимоги і щоб їх розв'язувати, потрібно постійно розбудовувати сили союзових працівників для постійної розбудови Відділів, а також організувати нові Відділи по тих осередках, де живуть наші люди більшими скупченнями. Виготовленням потрібних плянів і реалізацією їх займуться вибрані провідники на цій нашій Конвенції.

Для дальшого росту УНСоюзу в Канаді на майбутнє слід взяти під увагу такі справи: (1) приналежність УНСоюзу до Комітету Українців Канади нарівні з іншими організаціями КУК, (2) купно союзових домів по більших українських осередках де могла б сходитися українська молодь і членство УНС, (3) видавання „Канадійської Трибуни УНСоюзу" в українських канадійських тижневиках і (4) частіше проголошування Союзу в радіопередачах.

Закінчуючи свій звіт певними заувагами та рекомендаціями, я керувався виключно інтенцією поширення і росту УНСоюзу, як цілості.

Заключення

1) Потрібна більша співпраця в Головному Уряді.
2) Потрібно змодернізування офісу.
3) Потрібно зробити заходи до збільшення членста.
4) Реорганізація нашої праці в Канаді.
5) Поширення УНС на країни Південної Америки та Британії.
6) Поширити і реорганізувати Культурну Комісію — згідно з рішенням Конвенції і Головного Уряду та після вимог нового часу і вимог нової поширеної праці на нових 75 років для УНСоюзу.

Взявши під увагу, що праця і діловодство УНС були ведені після ухвал Конвенції і постанов Головного Уряду — та що усі цифри подані у звітах усіх головних урядовців та директорів Союзівки є згідні з записами в головних книгах та правдиво віддзеркалюють фінансовий та громадський стан УНС — тому Головна Контрольна Комісія УНСоюзу ставить внесення на уділення абсолюторії цілому уступаючому Головному Урядові УНСоюзу.

Клівленд, 17 травня 1970 р.

/–/ **Володимир Ґалан**, голова
/–/ **Іван Геврик**, заст. голови
/–/ **Іван Ващук**, укр. секретар
/–/ **Іван Іванчук**, англ. секретар
/–/ **Володимир Гірняк**, член

ЗВІТ ГОЛОВИ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ Д-РА ВОЛОДИМИРА ГАЛАНА

Як головний контролер УНС та обраний голова цієї Комісії—я старався виконати усі наложені на мене статутові обов'язки на протязі послідних чотирьох років.

Я брав участь в усіх засіданнях Контрольної Комісії та, на запрошення, брав деколи теж участь на зборах Головного Екзекутивного Комітету, щоб представити думки Контрольної Комісії в різних господарських справах УНС. Це відноситься головно до заряду Союзівки, морґеджів, реальностей та нашої союзової політики у громадських справах.

Праця, зв'язана з УНС, зокрема з Філядельфійською округою,— все відзеркалювала мій погляд, що життя цілої нашої громади є тісно пов'язане з УНС, і — чи ми хочемо чи ні — на членах УНС лежить і буде лежати велика відповідальність за ціле наше громадське життя.

Не буду наводити фактів з моєї щоденної праці для УНС, згадаю тільки, що спільна праця урядовців цілої нашої округи була успішна і поставила цю округу на перше місце в нашій організації, а УНС у нашій громаді має найбільшу і загальну пошану. Згадаю тільки, що:

а) Співпраця УНС і Української Щадниці у Філядельфії, (Ukrainian Saving & Loan Association), в якій я є президентом, уможливила побудувати у Філядельфії дві церкви, православну і католицьку, за суму 450,000 долярів, заощаджуючи нашим церквам значні кошти будови та здобуваючи їх приречення на поширення членства УНС в тих парохіях.

б) Ми започаткували нову форму обезпечення для тих, які беруть морґедж чи то в УНС, чи в Українській Щадниці. Вони брали обезпечення на життя в УНС на висту морґеджу, щоб на случай смерти власника реальности можна сплатити усю позичку та цим помогти родині покійного.

в) Як представник Української Щадниці, я мав змогу відвідати Південну Америку та Англію і, в порозумінні з Екзекутивою УНС, перевірив можливості поширення нашої організації на ці країни, щоби братолюбну ідею Батька Союзу передати також нашим братам у цих країнах, де вони такої помочі дуже і дуже потребують.

г) Врешті, у співпраці зі ЗУАДК, якого я є президентом, не тільки провели величезну працю переселення наших людей, яке дало УНС 12,000 нових членів, але й дальше ведемо величезну працю допомоги нашим братам в Юґославії, які потерпіли від землетрусу. Екзекутива ЗУАДК делеґувала свого віце-президента п. Йосипа Лисогора, щоб на місці перевірити шкоду та можливості допомоги, що дало нам змогу заключити договір з місцевою владою і дати нашим людям в околиці Баня Луки величанську поміч в одягах і медикаментах. В послідній моїй поїздці до Баня Луки і Білгороду мене зустрічали, як представника великої української організації. Коли б не було допомоги членства УНС та його преси „Свободи" і „Ю. Віклі", то ціла акція допомоги навряд чи взагалі могла б була початися. УНС і ЗУАДК виконали цю акцію з величезним успіхом, а була це міжнародна проблема. Тому від імені ЗУАДК хай буде вільно мені скласти усьому Членству УНС та його Урядові щиру подяку, а рівнож запросити їх до майбутньої співпраці.

Вкінці згадаю, вправді це лише намірену можливість співпраці Української Щадниці з УНС при будові Дому УНС, яка заощадить УНС річно не менше як 40,000 долярів. Йде про оферту Щадниці дати УНС 4-мільйоновий морґедж на один процент нижчий від ринкової стопи. Ось така була наша співпраця й сподіюся буде, не на словах, але в ділах!

Хай вільно мені буде скласти подяку тим усім делеґатам, які вибрали мене на мій почесний і відповідальний пост, як також усім членам і урядовцям, а зокрема урядовцям Філядельфійської Округи, за це, що дали мені змогу провадити працю для добра нашої організації після моїх сил і змоги.

Голова Контрольної Комісії д-р Володимир Ґалан до свого надрукованого звіту додав ще, що звіт Головної Контрольної Комісії не був надрукований у передконвенційній книжці звітів з тієї причини, що в той час як складався той звіт, ще усі звіти Екзекутиви не були йому доступними. До свого особистого звіту, надрукованого в книжці, він додав наступне:

Головна Контрольна Комісія потверджує всі свої звіти про діяльність УНС, які вона приготовила в останніх чотирьох роках і стверджує, що цей Комітет виконав всі свої зобов'язання, згідно зі своїми найкращими спроможностями. Комісія мала повну співпрацю з усіми головними урядовцями. З головніших потреб Комісія підкреслює потребу нового приміщення Головної Канцелярії, більшої координації діяльности членів Екзекутиви та реорганізації союзової праці в Канаді. Залишаючи на боці менші недотягнення можна з гордістю ствердити, що УНС і його преса є найбільш впливовими чинниками серед українців Америки і Канади та взагалі поміж усіми українцями в діяспорі. Наша ціла структура є нашою гордістю і тому праця нашої Комісії була у великій мірі упрощена, бо нам приходилося тільки перевірювати поліпшення в праці. Беручи це все до уваги, Головна Контрольна Комісія ставить внесення на уділення абсолюторії та подяки усім членам Екзекутиви, а зокрема головному предсідникові УНСоюзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА ІВАНА ГЕВРИКА

В першу чергу хочу скласти щиру подяку всім Шановним Делеґатам 26-ої Конвенції за довір'я до мене та вибір мене до Контрольної Комісії. Контрольна Комісія своїми щорічними звітами інформує членство про організаційний, фінансовий та загально-громадський стан УНСоюзу.

В часі перевірки майна і діловодства УНСоюзу кожного року д-р В. Галан, голова Контрольної Комісії, розподіляючи працю між поодиноких членів К.К., призначив мене до перевірки рекордового і організаційного відділу та Канадської Канцелярії. В міру свого часу я також цікавився фінансовим відділом та Союзівкою. Цю працю я виконував на протязі чотирьох років.

Точний звіт з перевірки цих ділянок кожного року я передавав голові Контрольної Комісії д-рові В. Галанові, який здає загальний звіт за К. Комісію, а я в своєму звіті торкаюся тільки деяких справ.

Мені, як головному контролерові, приходиться вперше звітувати на Конвенції УНСоюзу. Хоч мій звіт це звіт члена Головного Уряду, проте я виконую в УНСоюзі більше функцій: я є секретарем найбільшого на Заході Канади Відділу ч. 445, організатором на Манітобу, головою Округи Заходу Канади і представником УНСоюзу до Президіяльної Ради Комітету Українців Канади.

Це вже четвертий раз приходиться бути учасником Союзової Конвенції, а минулої 26-ої Конвенції я був секретарем статутової Камісії, з рамени якої я здавав звіт.

Моя союзова праця

З моєї праці за останніх чотири роки хочу згадати, що я приєднав 226 членів. Літом 1966 року зорганізував я пікнік на оселі УНО „Русалка", де роздав дітям дарунки, а дорослим літературу про діяльність та користі з членства в УНСоюзі.

Кожного року на пластових „Ярмарках" роздавав літературу про УНС. Написав статті про УНС до журналу „Самопоміч", який видає Кредитова Спілка „Карпатія" у Вінніпеґу.

Вітав заступника головного предсідника і директора канадської Канцелярії в часі його подорожі по Західній Канаді, скликав наради Округи і Відділів 445 і 495.

З головним предсідником п. Й. Лисогором відбув організаційну поїздку до Давфин, а відтак скликав наради Округи і Відділів. Відбув наради з гол. предсідником та новим організатором на Саскачеван п. Бараном.

Для відзначення УНСоюзу в Канаді я зорганізував Комітет в столиці українців Канади, Вінніпеґу, і очолив його.

В Ювілейному році, тобто 1967, ми гідно відзначили 50-річчя існування УНС в Канаді Ювілейним Концертом в Вінніпеґу в неділю, 9 квітня 1967 р. в Авдиторії УНО. В концерті взяв участь відомий артист Василь Шуст з Ню Йорку, Студентський хор при Манітобському Університеті, танцювальна група „Русалка" філії УНО. Святочну доповідь виголосив заст. головного предс. п. В. Сохан, який також склав привіт від директора канадської Канцелярії п. Л. Зорича. На концерті було присутніх понад 500 осіб. Належить при цьому згадати, що почесний Комітет очолили такі особи: о. д-р Мітрат В. Кушнір, о. Архимандрит Й. Скакальський, суддя п. М. Вавриков, п. І. Мартинець, п. О. Фуґа, сен. П. Юзик, проф. Я. Рудницький і маестро Л. Молодожанин.

Вслід за тим прийшло до великого пожвавлення акції наших провідних союзовців та до успішної членської кампанії. В ній приєднано рекордове число нових членів, зорганізувавши в Канаді 980 нових членів на $2,500,000 забезпеченевої суми і близько 600 членів кінцевої балянсової надвишки, що становить майже 50% здобутку УНСоюзу за 1967 рік.

При цьому слід підкреслити організаційну працю членів головного уряду з Канади як: дир. Б. Зорича, радного В. Дідюка, радного Д. Попадинця і контр. І. Геврика, як також секретарів С. Куцої, В. Шарана, А. і Я. Буріїв, В. Піньковського, Є. Омельченка, М. Хоми, П. Дякова і ряду інших, які причинилися до скріплення УНС в 1967 році.

Літом на союзовім пікніку на оселі „Русалка" відбувся відбиванковий турнір між дружинами УНС-УНО-МУН. Дружина УНС виступала у власних строях зі союзовими емблемами. Тут знову ми дали подарунки малим дітям, а старшим союзову літературу.

Ювілейний рік нашого органу „Свободи" 1968 з нагоди його 75-тиріччя записався в історії УНСоюзу в Канаді, а особливо в історії УНСоюзу Заходу Канади, як один з найбільш успішних років. Західня Канада, тобто Вінніпезька Округа, виконала своє зобов'язання на 150% і 10 квітня 1969 року одержала почесну плякату від головного секретаря д-ра Я. Падоха і предсідника Й. Лисогора за взірцеве виконання свого зобов'язання в 1968 році.

Слід відмітити, що до цього успіху причинилися поїздки заступника гол. предсідника Б. Зорича та обласного організатора В. Дідюка, як також відбута нарада в червні 1968 року Округи Західньої Канади в Едмонтоні. Учасниками цих нарад були: дир. Канадійської канцелярії Б. Зорич, головний радний В. Дідюк та представники Відділів з Едмонтону, Саскатуну, Калгари, Реджайни і Вінніпеґу, як також ряд запрошених гостей. Наради відкрив і проводив ними я, як голова Округи.

Я відбув організаційну поїздку до Давфина з головним предсідником Й. Лисогором та головою Канадської Канцелярії Б. Зоричем в справі участи УНС у Фестивалі і в справі давфинського Відділу УНСоюзу. Ми відбули там наради з представниками наших Церков і деякими громадянами в справі розбудови УНСоюзу. Відвідали з голов. предсідником і з канадським директором Їх Ексцеленцію Митрополита Германюка, Преосвященного Єпископа Бориса, та голову Консисторії, як також представника Українського Євангелицького Об'єднання і обговорили з ними заплановані святкування у Давфині.

Я брав участь у річних нарадах 26 травня 1969 р., і тоді мав нагоду бачити прем'єру „Анна Ярославна", брав участь в делеґації, яка відвідала Архиєпископа Мстислава в Бавнд Бруку разом з головним предсідником Й. Лисогором, заступником предсідника В. Сохановм, головним радним д-р М. Данилюком та головним редактором А. Драґаном.

На останніх нарадах я був членом Стипендійної Комісії. Взяв участь у всіх святкуваннях в Шамокін, де на Фестивалі 31 травня і 1-го червня відбулося врочисте відкриття пам'ятника. Брав участь в Фестивалі в Давфин в днях 1, 2 і 3-го серпня у всіх урочистостях, включно з підготовою Союзового Дня.

Брав участь в зборах Округи Джерзі Сіті, в зборах Торонтонської і Ніяґарської Округ.

(Продовження на стор. [illegible]-ій)

Звіт Головної Контрольної Комісії та її членів

(Продовження зі стор. 3-ої)

У вересні 1969 р., під час контролі, я взяв участь в святочному закритті тенісових змагань та врученні трофеїв переможцям на Союзівці.

Перед Фестивалем в Давфині я відвідав редакцію українського часопису „Канадійський Фармер" в Вінніпеґу, де головний редактор п. М. Шкавритко перевів зі мною інтерв'ю про Український Народний Союз і заплановану імпрезу в Давфині. Після того я дав до „Канадійського Фармера" 3 статті про УНСоюз.

З нагоди відбуття Конґресу Комітету Українців Канади в 1968 році, в якому взяли участь головні урядовці УНС в Канаді, ми скликали всіх членів УНСоюзу, приявних на Конґресі, від Монтреалю аж до Ванкувер, і відбули з ними наради. В нарадах узяв участь головний предсідник Й. Лисогір; я, як господар цього терену, вітав делеґатів й проводив нарадами.

По повороті з Давфину я вітав у нас обласного організатора В. Дідюка.

Репрезентація

В часі мого урядування я заступав УНСоюз на таких більших імпрезах: на 22-ій Конвенції УНО в Торонті, де виголосив привіт від УНС, на 23-ій Конвенції УНО в Вінніпеґу і на прийнятті АБН в честь п. Я. Стецька, голови АБН. Брав участь в Світовому Конґресі Вільних Українців в Ню Йорку. Репрезентував УНС на прийнятті в честь Митрополита Германюка по його повороті з Риму, а відтак на бенкеті з нагоди 10-річчя Канонічної Ерекції Українсько-Католицької Митрополії в Канаді та інтронізації першого Митрополита Кир Максима Германюка. Був членом Громадського Комітету для підготовки бенкету для відзначення 75-ти річчя життя та 50-річчя священства нашого Верховного Архиєпископа Кардинала Й. Сліпого, а відтак брав участь у всіх урочистостях з нагоди приїзду Верховного Архиєпископа і Кардинала в Торонті та в спільному засіданні Головного Уряду з Кардиналом. Теж брав участь у всіх таких же імпрезах в честь Кардинала в Вінніпеґу і в Едмонтоні.

Заступав УНСоюз на Крайовій Конференції Братства Українців Католиків в Едмонтоні.

Репрезентував УНСоюз в Давфинському фестивалі ще перед Союзовим Днем, разом із Б. Зоричем, П. Пуцилом і М. Куропасем.

Репрезентував я УНС на Конґресі КУК, на святі Кооперативної Громади в Вінніпеґу, на Бенкеті 20-річного Ювілею Вінніпеґської Пластової Станиці, на святі у 100-річчя Просвіти, на святі у 75-ти річчя громадської і священичої праці о. д-ра В. Кушніра й зложив привіт від УНСоюзу і „Свободи", а також репрезентував УНС на 40-річчю ОУН і 10-річчю з дня смерти сл. п. провідника ОУНр С. Бандери у Вінніпеґу.

Позатим я брав ще участь в цілому ряді імпрез в місті Вінніпеґу і поза ним.

Крім основної союзової праці, якій я присвячую найбільше часу, на протязі від минулої Конвенції дотепер, я є членом Дирекції Осередку Культури і Освіти в Вінніпеґу, членом управи Кооперативної Громади в Вінніпеґу, членом Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в Канаді, членом Клюбу Українських Бизнесменів і професіоналістів, членом Пласт-Прияту, членом Кредитової Спілки „Віра", членом парафії церкви св. Володимира і Ольги та заступаю УНС і НТШ в Президіяльній Раді Комітету Українців Канади. Додам ще, що я є членом УНО, „Карпатії" та „Калини".

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА ІВАНА ВАЩУКА

Чотири роки проминуло від того часу, як 26-та Конвенція Українського Народного Союзу обрала мене на пост головного контролера. Довіряючи мені цей пост, вона, з одного боку наділила мене правами і почестями, а з другогої сторони великими обов'язками. Я з гордістю користав із прав і привілеїв, а впарі з тим совісно і віддано виконував наложені на мене статутові обов'язки. Добро УНСоюзу було дороговказом для моєї чотирорічної праці.

В перших роках моєї діяльности я виконував союзову працю виключно в характері контролера, а від січня 1969 р. перебрав ще й обов'язки голови Дітройтської Округи. На пості контролера перевів я п'ять перевірок УНСоюзу, брав активну участь у всіх засіданнях Головного Уряду, вітав разом з ним Кардинала Кир Йосифа в Торонті та був учасником ювілейних святкувань у Шамокіні, що відбувалися там з нагоди 75-річчя УНСоюзу. Коли ходить про іншу мою працю, тісно пов'язану з союзовою, то слід згадати, що в 1968 р. Конвенція Мишиґенського Братського Конґресу — центральної організації братських союзів на Стейт Мишиґен обрала мене до Екзекутиви того Конґресу, а в 1969 р. мене знову на цей пост перевибрала. На цьому пості я намагаюся популяризувати УНСоюз серед чужинців.

Приступаючи до властивого звіту, дозволю собі надати йому такий порядок:

1. Моя діяльність на пості контролера,
2. Моя діяльність на терені Дітройту,
3. Мої напрямні і рекомендації для добра і росту УНСоюзу.

1. Моя діяльність на пості контролера

На цьому пості кожного року переводив я перевірки союзових реальностей, а про їх вислід інформував Контрольну Комісію і звітував на засіданнях Головного Уряду. В цьому році на завершення моєї праці я, з усіх моїх перевірок, відбутих на протязі чотиролітної моєї каденції, виготовив сконденсований звіт та долучив його до спільного звіту Контрольної Комісії.

Хочу підкреслити, що як у річних, так і в цім сконденсованім звіті я все подавав повний образ фінансової господарки і діловодства всіх союзових реальностей, а в тім також і реальностей в Керґонксоні, тобто Союзівки. Союзівці віддавав я окрему увагу і про неї дозволю собі дати мою опінію.

Союзівка на протязі свойого існування вповні себе виправдала, стала справжнім відпочинковим центром, дійсним шматком вільної України. Вправді, Союз вложив в Союзівку 1,074,717.55 дол. і щороку приходиться йому до неї дещо докладати, одначе, коли взяти до уваги морально - національні користі, що їх вона дає свойому членству, то вони далеко перевищають матеріяльні.

І так: дитячі табори, курси українознавства, курси для підготовки союзових кадрів, спортові гри, культурно - розвагові імпрези, зустрічі членства, конвенції різних організацій, весілля і т. п., що рік-річно відбуваються у приміщеннях і на площах Союзівки, а до того пів сотні нашої молоді, що в кожнім літнім сезоні знаходить у ній працю, це направду великі моральні блага для нашого членства, для Батька Союзу і цілої української спільноти. Нам треба її задержати, відновити, побільшити новими кімнатами та культурно - розваговими устаткуваннями, щоб вона надальше була красою і гордістю нашої установи та нашого членства.

2. Моя діяльність на терені Дітройту

Зупинюся тільки над моєю діяльністю за 1969 р. тому, що про свою діяльність за минулі роки, про яку вже дещо згадав у свойому вступі, я звітував кожного року на річних засіданнях Головного Уряду. Мої звіти були поміщені на сторінках преси і кожний член мав нагоду їх читати.

В січні 1969 року Дітройтська Союзова Округа обрала мене на пост голови Окружного Комітету, що очолює 18 Відділів, які на 1. січня 1969 року начислювали 4,268 членів. На цьому пості я розгорнув широку працю, а саме:

а) начеркнув плян союзової праці в організаційнім і суспільно-громадськім секторах, та спільно з Окружною Управою його реалізував;

б) на протязі цього року відбув 8 засідань з Окружною Управою і чотири Окружних Зборів з відділовими представниками;

в) тісно співпрацював з відділовими секретарями і обласним організатором, а ця співпраця дала позитивний вислід. Округа придбала в цім році 364 членів або 8.53% всього членства. До цієї ділянки доложив і я свою цеголку, зорганізувавши 25 членів, і за це вже вдруге став членом Клюбу Заслужених Союзовців;

г) разом з Окружною Управою подбав, що дітройтська громада відсвяткувала 75-річчя УНСоюзу аж двома імпрезами: Союзовим Днем в дні 6 липня і оперою „Анна Ярославна" в дні 26 жовтня 1969 року. Обі імпрези випали додатньо, а зокрема опера піднесла духово дітройтську громаду, та залишила по собі моральні і матеріяльні здобутки. Попри це всюди, де я тільки мав нагоду забрати слово, ширив добре ім'я УНСоюзу, підчеркував його національні принципи, що оформили і об'єднали заморську українську еміґрацію в Америці і Канаді в одну, найстаршу, а заразом найбільшу і найбагатшу українську організацію у вільному світі.

3. Мої напрямні і рекомендації для добра і росту УНСоюзу

Союз розпоряджає різнородним високо - якостевим, а до цього дешевим забезпеченням, та на жаль, має замало вишколених працівників для продажі цього забезпечення. В тій ділянці нам треба:

а) збільшити число професійних організаторів, як місцевих, так обласних;

б) впливати на членів, щоб вони на пости відділових секретарів вибирали активних і заслужених союзовців;

в) надати ширші права й можливости праці Окружним Комітетам та оживити їхню працю;

г) анґажувати молоді сили до організаційної праці на пости інструкторів і організаторів. Серед молоді — молодь повинна розгортати союзову працю.

Установа, що має в своїх рядах молодь, має запевнену будучність. УНСоюз має її в своїх рядах, але, забезпечивши її, з нею не кооперує, їй не допомагає, а що найважніше, не активізує її в союзовій праці. Ми, що хочемо запевнити нашій установі певну будучність, мусимо приступити до розв'язки цього питання. Способів багато. Ось декілька з них:

а) допомогти молоді побудувати по більших наших центрах модерні, розвагово-рекреаційні центри, де б молодь проводила свій вільний час, а не пропадала по чужих приміщеннях, шукаючи за дозвіллям;

б) звернути пильнішу увагу на нашу студіюючу молодь, створити для неї студентський фонд і з нього уділяти їй позички, зворотні після закінчення студій з відсотками;

в) відбувати з молоддю дошкільні курси, а по курсах вдержувати з нею постійний зв'язок;

г) щорічно відбувати по всіх наших центрах Союзові Дні, а їхню програму заповняти молодечими силами.

До повного здійснення нашої мети, нам треба ще більше прихилити до Союзу українську громаду та включити її в союзові ряди. Це трудне завдання, яке Союз повинен виконати. Нам треба:

а) вперто і послідовно популяризувати ім'я Українського Народного Союзу серед української громади, використовуючи всі доступні засоби;

б) у Відділах широко розвинути харитативно-допомогову службу, бо така служба з'єднує і задержує членів в союзовій родині;

в) доказувати не словами, а ділами, що Союз це братська організація, покликана на це, щоб служити членству і народові. Діла переконають нашу громаду, прихилять її на наш бік та заактивізують її в союзовій праці.

Закінчуючи мій звіт, звертаюся із закликом до членів Головного Уряду, до делеґатів 27-ої Конвенції та до всього союзового членства, збільшити свою активність так, щоб в цім конвенційнім році наша Установа дійшла до стотисячного членства.

До свого надрукованого звіту, головний контролер Іван Ващук додав:

Сьогодні стаю перед Вами, Дорогі Делеґати, щоб позвітувати Вам про вислід моєї чотирорічної праці.

Моя діяльність, це союзова праця на пості контролера і на пості союзовця на терені Дітройтської Округи.

На пості контролера переводив я на протязі чотирьох літ провірки Союзових реальностей і про їх вислід звітував на засіданнях Головного Уряду. В цім році на завершення моєї праці, я зі всіх моїх провірок, виготовив загальний звіт та долучив його до спільного звіту з цьогорічної контролі поміщений в звіті Головної Контрольної Комісії.

Приступаючи до першої перевірки Союзівки, я поставив собі за завдання вивести балянс Союзівки на день 31-го грудня 1965 р., щоб опісля до нього нав'язати біжучі операції. На підставі конвенційних звітів, протоколів Головного Уряду та звітів Контрольної Комісії, мені вдалося зібрати всі матеріяли фінансової натури і відтворити такий балянс.

І так до дня 31-го грудня 1965 р. Союз вложив Союзівку суму	$ 1,038,022.27
В цю суму входять: вартість площі, будинків, басейнів, різні направи, кошти ремодернізації і інвентар.	
На протязі чотирьох років Союз додатково інвестував в Союзівку ще	$ 36,695.28
Так, що разом інвестиції Союзу в Союзівку по день 31-го грудня 1969 р. виносять	$ 1,074,717.55
В роках від 1952 до 1965-го Союзівка осягнула такий прибуток:	
а) зі своїх оборотів суму	$ 272,170.52
б) 10% знижка, з якої користали члени УНСоюзу за побут на Союзівці становив	$ 117,776.87
Разом прибуток по 31-го грудня 1965 р.	389,947.39
В часі від 1-го січня 1966 р. до 31-го грудня 1969 р. Союзівка осягнула чистий прибуток у висоті	30,839.51
До цього прибутку слід додати:	
1. Переоцінений інвентар на суму	$ 119,441.00
2. Запас товарів бар	7,214.69
3 Запас товарів крамниці	15,043.46
4. Запас товарів буфету	528.05
5. Запас харчів	3,797.06
Разом чотирорічний прибуток і майно Союзівки становить суму	$ 176,863.77
Прибуток Союзівки до 31-го грудня 1965 р.	389,947.39
Загальний прибуток і майно Союзівки на день 31-го грудня 1969 р. виносить	566,811.16
На підставі цих даних доходимо до такого висліду:	
Інвестиції Союзу в Союзівку по день 31-го грудня 1969 р. виносили	$ 1,074,717.55
На їх покриття Союз має:	
а) книжкову вартість Союзівки на суму	$ 487,714.11
б) прибуток і її внутрішнє майно у висоті	566,811.16
в) непокриті ще зобов'язання Союзівки на суму	20,192.28
Разом покриття і зобов'язання	$ 1,074,717.55

Оцінюючи господарський стан Союзівки, треба ствердити, що господарка Союзівки під керівництвом двох менаджерів Володимира Кваса і Данила Слободяна була дбайлива і фахова. За це їм, а зокрема головному предсідникові як її безперервному опікунові, належиться признання. Союзівка на протязі 18-літнього існування вповні себе оправдала, стала справжнім українським відпочинково-розваговим центром, дійсним шматком вільної України. Нам треба її задержати, відновити, побільшити новими кімнатами та культурно-розваговими устаткуваннями, щоб вона і на дальше була красою і гордістю нашої установи та нашого членства.

Коли йдеться про мою діяльність на терені Дітройту, то вона всеціло була громадсько-союзова. В ній я був союзовим організатором, двічі членом Клюбу Заслужених Союзовців, а зараз вже вдруге являюся головою Дітройтської Союзової Округи та членом Екзекутивного Братського Конґресу на стейт Мичиґен.

Подбав, щоб дітройтська громада відзначила 75-ліття УНСоюзу аж двома імпрезами: Союзовим Днем в дні 1-го липня і оперою „Анна Ярославна" в дні 26-го жовтня 1969 р. Обі імпрези випали додатньо, а зокрема опера піднесла духово дітройтську громаду, та залишила по собі моральні і матеріяльні здобутки.

В змісті моєї діяльности заслуговує на увагу ще один факт, що мав місце в 1969 р. Літом згаданого року леґіслятура — нища палата стейту Мичиґен схвалила одноголосно закон число 3337, в якім вимагається від організаторів і секретарів братських організацій ліцензії (лайсенсу) до ведення їхніх аґенд. Головна Канцелярія УНСоюзу звернулася до мене, щоб поробити всі можливі заходи у стейтових сенаторів в цілі опрокинення цього закону. Доручення я виконав, і цей закон, як поінформував мене сенатор Ружицький не пішов навіть під розгляд сенату. В його листі з дня 3-го липня 1969 року до мене він, між іншим, пише:

Consequently, my colleagues on the Michigan Senate Commerce Committee agreed with me and „killed" this proposal notwithstanding the tremendous support for it by the House of Representatives.

It was a pleasure to be assistance to you in this matter and please do not hesitate to communicate with me in future if you feel I may be of help to you or your organization.

У відповідь на цього листа я переслав сенаторові в імені нашої установи вислови щирої подяки.

Детально про діяльність моєї союзової праці я звітував кожного року на річних засіданнях Головного Уряду, мої звіти були поміщені в пресі, а мій персональний чотирорічний звіт поміщений в книзі звітів головних урядовців на 27-му Конвенцію. На цьому не слід їх повторяти. На закінчення дозволю собі заподати декілька зауваг і напрямних, як вислід моїх спостережень на пості контролера.

1. В організаційній ділянці Союз замало має професійних організаторів, як місцевих, так обласних.

2. До організаційної праці слід анґажувати молоді сили. Серед молоді, молодь повинна розгортати союзову працю. У нас немає молодого союзового нарибку, а що більше, я зауважив, що в багатьох випадках молодь передчасно згрошевлює свої грамоти. В звітному чотирирічному періоді Союз виплатив 709,989.58 долярів, як зворот за згрошевлення недозрілих грамот, в тім в більшості молодим людям.

3. В фінансовій господарці слід реґулювати видачу гіпотечних позик так, щоб розділяти їх пропорційно до членства на всі округи. Є випадки, що члени деяких округ взагалі не одержали таких позик, мимо цього, що в сучасну пору запотребування на позики є велике і всюди майже однакове. В звітньому часі Союз уділив гіпотечних позик на суму 4,648,764.88 дол.

4. Присвятити більше місця в „Свободі", а головно в англомовнім тижневику на інформативно-пропаґандивні статті про УНСоюз та його асекураційний бизнес.

5. По п'ять разовій перевірці Союзівки, я прийшов до переконання не дораджувати Союзові будувати більше Союзівок тому, що цього роду підприємства вимагають великих грошових вкладів, а до ведення їх тяжко дібрати фаховий персонал. Краще допомогти вже існуючим оселям молодечих організацій і тим прихилити до себе молодь, ніж будувати нові Союзівки.

Кінчаючи, складаю щиру подяку Екзекутиві на чолі з п. Йосифом Лисогором, членам Контрольної Комісії на чолі з д-ром Володимиром Галаном за кооперацію, м-рові Іванові Геврикові за дружню співпрацю, а Вам, Пані і Панове, за вислухання мого звіту.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА ІВАНА В. ІВАНЧУКА

По великих святкуваннях 75-літнього ювілею УНСоюзу й „Свободи" і після того, як ми вшанували тих, що були основниками ювілятів — найстаршої й найбільшої української організації й газети у вільному світі, ми від усього серця віддаємо поклін тим щирим робітникам, які вложили стільки труду, щоб поставити новозасновану організацію на добрий фундамент і дати їй підставу до дальшого могутнього розвитку. І ці, що прибули по них, продовжували йти їхнім шляхом, продовжують цю працю і напрям ще завзятіше. Тож можна за всіх сказати, що вони свою працю і обов'язки щиро і совісно виконали.

На цій 27-й Конвенції ми стоїмо на порозі нового 25-літнього УНСоюзу. Тому на нас спадає обов'язок подати дальший напрям праці й розвитку цієї народної твердині — для тих, що будуть святкувати 100-ліття УНСоюзу. Ми їм поволі передамо нашу найстаршу, найбагатшу й найчисленнішу українську організацію у вільному світі, з найбільшим українським хмародером — головним її осідком. Ми мусимо на цій Конвенції присвятити дуже велику увагу молоді, холоднокровно й серйозно застановитись над її проблемами: над тією, що вже є в наших рядах, але не така активна, як повинна б бути, і над сотнями тисяч тієї української молоді в ЗСА і Канаді, яка ще не є в наших рядах і, як це всі бачимо, поволі пропадає навіки як для нашого УНСоюзу, так і для української спільноти у вільному світі та для українського народу.

Нам усім відомі сучасні надзвичайні розрухи серед американської молоді. Ми всі вже бачили наших „бородатих і пелехатих" хлопців, всі вже знаємо, як серед молоді широко розповсюджене вживання маріхуани, „елесді" та інших наркотиків.

УНСоюз вже розпочав протизаходи, розсилаючи 20 000 брошурок, написаних на цю тему гол. радником д-ром М. Данилюком, але це тільки початок. Побажано було б на початку цієї Конвенції вибрати спеціяльну Комісію в справах молоді, яка дала б свої рекомендації делеґатам Конвенції відносно нашої програми для молоді взагалі.

Переходячи безпосередньо до мого звіту, подаю, що крім участи, як члена Контрольної Комісії, в перевірці майна і діловодства УНСоюзу, за останніх чотири роки я брав уктивну участь у своїй місцевості в союзовій і громадській праці. Досить багато часу я присвятив, як голова Окружного Комітету Відділів УНС і як член того Комітету, на поїздки й огляднення посілостей, одна з яких мала б служити „Союзівкою" для членів УНСоюзу в Західніх стейтах. Помимо того, що ще й до цього часу не куплено відповідної посілости, можна сподіватись, що евентуально відповідна посілість таки буде закуплена. Поза Чикаґівською Округою я брав участь у 75-літніх ювілеях в Шамокіні, ЗСА, і в Давфіні, Канада, та в Союзових Днях в Чикаґо і в Дітройті.

У загальному звіті Контрольної Комісії можна зауважити, який поступ роблять наші видання. Щодо журналу для українських дітей „Веселка", то її українське видання поволі втрачає передплатників. У 1969 р. УНСоюз доложив до „Веселки" круґло 5 250 дол. Це не належить до нормальних явищ, і з бізнесового боку так довго не може бути. Видко, що як родичі, так і вчителі не дуже поважно ставляться до цієї справи, за що будуть колись шкодувати.

Щодо „Свободи", то є надія, що з переходом до нового приміщення, виґіднішого та з модерними машинами, там можна буде зробити більше бизнесу, що принесе більше прибутків.

Англомовна Енциклопедія Українознавства НТШ, що її видає УНСоюз і якої перше видання майже вичерпане, бо залишилось тільки 332 примірники, — Торонтський Університет радить перевидати другим накладом, з більшим тиражем. Тоді це допоможе повернути більшу частину вкладених УНСоюзом фондів у це видання, в перший том. Але УНСоюз може бути гордим, бо, без огляду на великі видатки, знайшов признання за цю діяльність в англомовному світі. До УНСоюзу звертаються поважні американські видавництва, які хочуть перевидати „Історію України-Руси" академіка Михайла Грушевського, що було б уже 5-м виданням того твору та першим в перекладі, і його ж двотомову „Історію української літератури" — 3-й наклад і перший в англійській мові. З цього видко, що є поважне зацікавлення серед американської публіки українськими виданнями. Можна припускати, що на це має вплив і Катедра Українознавства при Гарвардському університеті.

У книгарні „Свободи" та на „Союзівці" знаходяться для розпродажу такі книжки й ін. видання:

Ноти й картки на укр. тему на суму	$615.50
Других видавництв „ „	1673.61
Власні видання „ „	5105.92
Англомовні видання „ „	3025.63
На „Союзівці" „ „	4322.06
Разом	$ 14,742.72

За 1969 р. було продано книжок і карток на суму 6 570 дол. 93 цен.

Відносно Оселі УНСоюзу „Союзівки" в Кетскільських горах, то вона — коли брати тільки з бизнесового боку — не показується задовільно. Все пішло вгору, а ціни на „Союзівці" майже стоять на місці. Нова Управа УНСоюзу мусить серйозно взяти до уваги фінансово-економічну сторону „Союзівки". Оборот великий, але чистий зиск — мінімальний. Щоб розбудувати „Союзівку", то треба вкладати ще більше грошей, бо теперішні прибутки не дозволяють на збільшення кількости приміщень. Потрібно б більше кімнат, переважно для членів, що живуть на Сході ЗСА. Але члени, які живуть далеко на Заході країни, не мають там такої „Союзівки" і не можуть аж так далеко їхати на Схід, щоб у своєму рідному середовищі побувати, розважитись і відпочити. Помимо того, що „Союзівка" не має задовільних прибутків і фінансів на дальшу розбудову, не треба забувати, що саме „Союзівка" служить місцем зустрічі для української молоді, де вона має нагоду збиратись і знайомитись між собою. На „Союзівці" щороку відбуваються з'їзди студентської молоді, професіоналістів, спортові змагання, на котрі масово приїжджає наша молодь. Є одно недотягнення: „Союзівка" розташована задалеко від більшого українського скупчення, котре було б джерелом для більших прибутків поза літнім сезоном. Тому треба мати на увазі, що, коли б трапилась нагода, треба б набути ще одну „Союзівку".

Велика шкода, що й досі не набуто „Союзівки" на середнім Заході, бо там сотні української молоді пропадають в чужому окруженню. Коли ми бажаємо, щоб УНСоюз мав майбутнє, як і вся наша діяспора, то менші „Союзівки" є конечністю на середньому Заході і в Канаді. Такі „Союзівки" з доброю програмою в культурних і спортових ділянках на літніх таборах для наших дітей прищеплять їм любов до свого народу та виховають їх на майбутніх провідників.

Як голова Спортового Комітету, я робив заходи, щоб поза турнірами гри в круґлі зацікавити наших членів, а спеціяльно молодь, іншими видами спорту, але трудно було щось у цьому напрямку зробити. Щоб зрушити цю ділянку, треба б мати відповідних людей в кожній місцевості. Треба ширшої програми спорту. Бо й турніри з круґлів, що відбуваються виключно на середньому Заході, ще не охопили Сходу ЗСА і Канади, як і дальшого Заходу, і навіть не всі місцевості на середньому Заході. Такі великі місцевості, як Дітройт, Боффало і Піттсбурґ, досі ще не брали участи в турнірах. Клівленд був слабо зарепрезентований на пару турнірах, але в Клівленді відновлено спортову активність і притягнено молодь. Дружини з Клівленду й околиці візьмуть участь у турнірі круґлів з молоддю для стейту Пенсилвенія. Це вже добрий початок, але треба цей спорт серед молоді плекати також і в інших місцевостях. Спортом ми можемо багато чого зробити й досягти, але треба широкої програми та інтенсивної праці, треба доложити й трохи фондів. Це напевно вийде на користь УНСоюзові.

Український Народний Союз є поважною, великою установою. В ньому постійно затруднено чимало службовців. У самій Головній Канцелярії працюють 24 урядовці і 4 члени Екзекутиви, а один містоголова є в Канаді. У Видавництві „Свобода" і в друкарні працюють 19 осіб, в адміністрації 6 осіб, в редакції „Свободи" та „Українського Тижневика" 7 редакторів. На „Союзівці" теперішній штаб складається із 7 осіб. Отже разом в УНСоюзі стало затруднені 63 особи й 5 головних урядовців та 3 сталих організаторів, себто 71 особа має працю в УНСоюзі. Це найбільше українське підприємство.

Відносно фінансової сторони, то УНСоюз стоїть досить добре, як організація: має гроші, вкладені в досить прибуткові „бонди" та „моргеджі", а фінансова резерва УНСоюзу перейшла вже 9-ть мільйонів долярів.

(Продовження в наст. числі)

ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ПРЕОСВЯЩЕННОГО КИР ЯРОСЛАВА — ЗАХОДАМИ КОМІТЕТУ ГРОМАДСЬКОЇ ДІЇ ЗА ПАТРІЯРХАТ ПОМІСНОЇ УКЦЕРКВИ в ЧИКАГО

дня 20-го лютого (неділя) 1972 року відбудеться величне відзначення

80-РІЧЧЯ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КИР ЙОСИФА І ДЕНЬ ПОМІСНОСТИ УКЦЕРКВИ

Перед обідом відправляться ТОРЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ У ВСІХ ЦЕРКВАХ ЧИКАГО І ОКОЛИЦІ.

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ — год. 5-та по пол. в Лейн Технікал Гайскул (Вестерн і Едісон)

Квитки вступу: дол. 3, 2 і 1. Участь бере вісім хорів. Програма триватиме 1:45 год.

ГОЛОВНУ ПРОМОВУ ВИГОЛОСИТЬ ПРЕОСВЯЩЕННИЙ КИР ІЗИДОР, ЄПИСКОП ТОРОНТСЬКИЙ

Квитки вступу і окремо виготовлені особисті побажання Первоієрархові нашої Церкви в день уродин, можна одержати і підписати особисте побажання вже від 23-го січня у всіх парафіяльних урядах, канцеляріях громадсько-церковних організацій, українських щадницях і книгарнях — складаючи при цьому Дар Любови і Вдячности Їх Блаженству Кир Йосифові на потреби нашої Помісної Церкви.

19-го лютого (субота) відбудеться

ЗУСТРІЧ-ВЕЧЕРЯ

ПРЕДСТАВНИКІВ ОРГАНІЗАЦІЙ, ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ, З НАШИМИ ВЛАДИКАМИ — КИР ЯРОСЛАВОМ І КИР ІЗИДОРОМ — ТА ДУХОВЕНСТВОМ.

Численною участю в Богослуженнях і Концерті; масовою висилкою побажань і такою ж жертвенністю на Дар Любови і Вдячности Голові Помісної УКЦеркви — докажім, що справді повна єдність Церкви і народу впевнено крокує до Патріярхату.

Батьківський Кружок при Школі Українознавства в Ню Йорку

Школа Українознавства в Ню Йорку, спонзорована відділом „Самопомочі", вже дала нашій громаді цілий ряд випускників. За дозволом о.о. Василіян, користується вона приміщеннями школи св. Юра. В склад учительського збору входять висококваліфіковані фахівці. Цей факт дає школі запоруку, що вона так як досі і надалі втішатиметься повагою та високою оцінкою серед нашої нюйоркської громади.

Існуючий при школі Батьківський Кружок старається відтяжити дирекцію та вчителів у деяких ділянках, що виходять поза рямці суто научної діяльности. В жовтні цей кружок відбув свої чергові загальні збори. Перебіг зборів та звіти поодиноких діловодів кружка виказали корисну співпрацю Батьківського Кружка із дирекцією школи, парохією св. Юра, своїм спонзором — відділом „Самопомочі" та батьками учнів, що були представниками поодиноких кляс у Кружку. Перебіг загальних зборів виказав, що модерні течії, які огорнули молодь наших днів, а головно течії що торкаються шкільної дисципліни та авторитету старших, щасливо оминули нашу школу.

На новий біжучий шкільний рік вибрано слідуючу нову Управу із діловодством як слідує: Ірена Цегельська — голова Галина Гошовська — заст. голови, Марта Скрибайло — секретарка, Іван Яремчук — касир, Надія Шмігель — імпрез. реф., Ірена Мокрівська і Ольга Михайлів — вільні члени Управи. Контрольну Комісію очолив д-р Я. Криштальський — голова, Оксана Кузишин та Ігор Декайло — члени Контрольної Комісії.

В програмі Батьківського Кружка є намічені деякі доповіді на виховні теми для батьків шкільної молоді. А відносно самої молоді — то намагання Управи Кружка будуть іти в тому напрямі, щоб їй вщепити любов до свого рідного, залалити в ній жажду вивчати свою рідну мову, історію, географію та культуру, щоб наша молодь — була завжди свідома свого походження і своїх цілей, цілей, серед яких обставин не находилася — все знала, серед яких обставин вона не находилабся.

І. С.

У ПОРТ-ЧЕСТЕРІ, Н. Й., ЗАСТРАЙКУВАЛИ ВЧИТЕЛІ, вимагаючи складення нового колективного договору про працю та платню. Страйкують майже всі вчителі: з понад 250 на працю прийшли тільки 18 осіб. Переговори про новий колективний договір провадилися вже 14 місяців, і покищо без наслідків.

НЮЙОРКСЬКА КОМІСІЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ виступила в обороні дискримінованих чоловіків, забороняючи ведення готелів спеціяльно і тільки для жінок, знижування цін на алькогольні напої для жінок і т. п. Тільки так зв. „турецькі лазні", гуртожитки і громадські убиральні будуть далі окремо для чоловіків і окремо для жінок.

В ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

бл. п.

Інж. АДАМА МИЦИКА

і ЙОГО БРАТІВ

бл. п.

Дмитра, Івана, Миколи, Данила і Федора

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в неділю, 30 січня 1972 р., год. 9:00;
в вівторок, 1 лютого 1972 р., год. 8:30
в церкві св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж.

Дружина — РОМАНА
Дочка — ОКСАНА з чоловіком ІВАНОМ МИКИТИН і дітьми: ВІРА, РОСТИК і ТАРАС
Сини: РОМАН з дружиною ЛЮБОЮ і дітьми: НАТАЛЯ і МАРТА
ОРЕСТ з дружиною МАРІЄЮ і дітьми: АДАМ і ОРЕСТ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

ПЛЕНАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ

з участю

КОМІСІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКО-ЖИДІВСЬКИХ ВЗАЄМИН

Доповідь д-ра ОМЕЛЯНА ПРІЦАКА (звичайний професор Гарвардського Університету): „Культурне співдіяння жидів і місцевого населення в часи Київської Руси".

Конференція відбудеться в суботу, 29-го січня 1972 року о 4-ій год. по пол. в приміщенні Академії: 206 Вест 100-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

ХОР „ДУМКА"

запрошує все Громадянство на

РІЗДВЯНУ ПРОСФОРУ

Неділя, 30-го січня 1972 року

Год. 5-та по пол.

в залі Школи св. Юра

в НЮ-ЙОРКУ, Н. Й.

У програмі вперше виступить з колядками відновлена „Молода Думка" під дириґентурою п-ні ЯРИ КЕКІШ та старша „Думка" — дириґент А. БЕРНИК

По програмі — ТАНЦІ

Дохід призначений на будову нової церкви св. Юра в Ню Йорку.

Столики замовляти в членів хору „Думка".

МУЗЕЙ ЛЯЛЬОК У ХАРКОВІ

Єдиний на всю Україну Музей Ляльок є в Харкові. Його створено при одному з найдавніше заснованих, 33 роки тому, Харківському Театрі Ляльок, що показує останніми роками вистави для дітей в російській мові. Керівником Харківського Музею Ляльок „незмінно працює В. Афанасьєв", писала „Молодь України" з 12 січня, і там зібрані не тільки „актори"-ляльки з України, а з цілого СССР і „з усього світу найцікавіші зразки". В Театрі Ляльок на керівних посадах працюють мистці з такими прізвищами: О. Скоморохов, В. Заболотний, В. Абрамов, О. Свєтозаров, А. Родіонова, головним мистцем для оформлення ляльок працює В. Щеґлов.

Дня 15-го січня 1972 року в м. Крем'янці на Волині спочив у Господі на 86-му році життя наш Дорогий ТАТО

Митрофорний Протоєрей о. ЙОАКИМ ГАЮК

довголітній душпастир на Волині, який щиро прослужив Церкві Божій понад 60 років свого трудолюбивого життя.

За свої національні переконання й приналежність до УАПЦ відбув десять з половиною років більшовицької каторги на Сибірі.

Нехай Милосердний Господь впокоїть Його Душу з Праведними!

о. СЕМЕН ГАЮК з дружиною ОЛЕКСАНДРОЮ і всією РОДИНОЮ

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів та Знайомих, що в четвер, 20-го січня 1972 р. відійшов від нас несподівано у Вічність наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

СЕРГІЙ ЗНАЄНКО

народжений 26-го липня 1898 р. на Полтавщині.

ПАНАХИДИ були відправлені в суботу, 22-го січня, о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні П. Яреми і в неділю, 23-го січня 1972 р. о год. 6-ій веч. в Катедрі св. Тройці, 359 Broom St., Ню Йорк, Н. Й.

ПОХОРОН на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж. в понеділок, 24-го січня 1972 р. о год. 11-ій ранку.

Горем прибиті:
дружина — ЯКИЛИНА
син — ВАСИЛЬ
невістка — МИРОСЛАВА
внучка — ЗІНА ОЛЕНА
і Рідня в Україні

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

З глибоким смутком повідомляємо про несподівану смерть 13-го січня 1972 року

Д-ра ВАСИЛЯ ОДИНСЬКОГО

члена Фундації Академії, професора Української Економічної Вищої Школи (УЕВШ).

ФУНДАЦІЯ АКАДЕМІЇ

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ СЦЕНИ (ОМУС) у глибокому смутку повідомляє своїх Членів, що 19-го січня 1972 р. помер, по довгій та важкій недузі, на 62-му році життя

бл. п.

ВОЛОДИМИР КАРПЯК

член Управи Об'єднання.

Дружині та Родині Покійного висловлює глибоке співчуття

УПРАВА та ЧЛЕНИ ОМУС

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у Вічність 4-го січня 1972 р. наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО І ДІДУСЬ

бл. п. ІВАН МИСІВ

на 64-му році життя.

Похорон відбувся 8-го січня 1972 р. з катедри св. о. Николая.

Горем опечалена родина складає сердечну подяку Всечеснішим Отцям: пароховi, о. прелатові Петрові Леськові, о. прамб. Ярославові Свищукові за відслуження похоронних обрядів; Преп. Сестрам Василіянкам, які працюють при школі св. о. Николая, за молитви і участь у поронах.

Висловлюємо щиру подяку близчій і дальшій Родині, Приятелям і Знайомим, які прибули на Панахиди і похорон. Сердечна подяка Усім, що зложили пожертви на Служби Божі, що прислали квіти, як також Тим, що несли домовину і Всім, що зложили співчуття у нашому невимовному горю.

Сердечну подяку складаємо за лікування в шпиталі і вдома, синові д-рові Романові Мисіву. Щира подяка похоронному заведенню Петра Капи за дуже сумлінну і чесну працю в переведенні похоронів.

Нехай Господь винагородить стократно Усім за вияви співчуття, доброго серця і пошани для Дорогого Покійного.

Горем прибиті:
дружина ІВАННА
дочки: МАРІЯ ХОРКАВА з мужем і синами
СВІТЛЯНА НАКОВИ з мужем
ІРЕНА ДИКЕН з мужем і дітьми
син д-р РОМАН МИСІВ з дружиною і сином

У глибокому смутку повідомляємо Товариство Акторів та всіх Працівників „Театру у П'ятницю", що 19-го січня 1972 р. відійшов у Вічність по довгій та важкій недузі, на 62-му році життя

бл. п.

ВОЛОДИМИР КАРПЯК

наш Дорогий Друг та Товариш Праці.

УПРАВА та ЧЛЕНИ „ТЕАТРУ у П'ЯТНИЦЮ"

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього дня 7-го листопада 1971 р. відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУНЬО

бл. п.

ВОЛОДИМИР РИБЧУК

Цією дорогою хочемо зложити щиру подяку Впр. о. пароховi церкви св. Миколая у Вінніпеґу Миронові Дацюкові, о. Рафаїлові Мельникові за відправлення Панахиди в церкві. Особлива подяка о. Р. Мельникові, бувшому пароховi церкви св. о. Миколая, з яким Покійний співпрацював за теплі слова під час Панахиди в Церкві.

Щира подяка о. пароховi Дацюкові за відправлення Служби Божої, промову в Церкві та відпровадження Покійного на цвинтар і прощання від Парафіян.

Моя щира подяка Сусідам, п-ву Масикам, які під час 3½ річної хвороби мойого Мужа, щодня відвідували Його. Дякуємо Паням з парафії св. Миколая за уряджения поминок в церковній залі. Знайомим, Приятелям, Родині за Служби Божі та жертви на церкву св. Миколая. П-ні Музичці за переведення збірки на пресу. Зокрема моя найщиріша подяка п. Ерастові Куровицькому з далекого Ню Йорку, за переведення збірки на фонд „Церква в Потребі" та Дорогим Землякам з Городенки, які так щиро і жертвенно зложили свої датки, а також за Служби Божі, жертвовані в Ню Йорку.

Хай Вам Всім Бог винагородить сторицею.

МАРІЯ — дружина з Родиною

Вінніпеґ, Канада

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 19-го січня 1972 р. відійшов від нас у Вічність наш Побратим та Товариш по Зброї

бл. п.

ВОЛОДИМИР КАРПЯК

б. член Першої Української Дивізії УНА, член Братства Дивізійників та довголітній член Управи Братства.

СТАНИЦЯ БРАТСТВА ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Організації Українського Визвольного Фронту м. Ню Йорку закликають все своє Членство і просять широкі круги Громадянства взяти численну участь

В ДЕМОНСТРАЦІЇ В ОБОРОНІ НЕСКОРЕНИХ

яка має відбутись

в П'ЯТНИЦЮ, 28-го СІЧНЯ ц. р. в год. 6:30 вечора перед будинком Об'єднаних Націй

47-ма вул. при 1-ій евеню.

ЗРОБІМ ЦЮ ДЕМОНСТРАЦІЮ НАЙБІЛЬШ МАСОВОЮ!

Субота, 26-го лютого 1972 року

Година: 7-ма вечора

Заля: FASHION INSTITUTE OF TECHNOLOGY 227 West 27th Street, New York City

Квитки: „АРКА", „ЕКО" та при касі.

СТУДІЯ МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА ЛІДІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ в НЮ ЙОРКУ

ПРЕМ'ЄРА! ПРЕМ'ЄРА!

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

„АДВОКАТ МАРТІЯН"

ДРАМАТИЧНА ПОЕМА У 2-ох ДІЯХ

„ЙОГАННА ЖІНКА ХУСОВА"

Дохід призначений на Катедру Українознавства в Гарварді.

Постава: ЛІДІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА
Музика: ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ
Хореографія: ОЛЬГА КОВАЛЬЧУК ІВАСІВКА
Оформлення сцени і костюми: МАРИНКА ШУСТ
Світло: ІВАН КЛЮФАС

Представники ТУСМ мали зустріч з Єпископом Василем Лостеном

(Закінчення зі стор. 1-ої)

свої зв'язки для того, щоб передати американським урядовим чинникам документацію про ситуацію на українських землях. Владика погодився також взяти участь у делеґації у цій же справі до посадника міста Філядельфії.

В часі авдієнції продисутовано також можливість зорганізування з ініціятиви Української Католицької Церкви в ЗСА „Дня Молитви" в намірені українського народу у зв'язку з новою хвилею переслідувань. Владика погодився цю справу узгіднити з усією ієрархією УКЦеркви в ЗСА.

В часі прийняття, яке влаштував Владика Лостен для делеґації, була змога обмінятися думками про загальноукраїнські справи, в тому також про справи патріярхату УКЦеркви. Владика заявив, що він зі свого боку робитиме все можливе, щоб ця ідея була вповні здійснена. Владика цікавився також недалекою пленарною сесією Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців, про яку поінформував його докладніше голова Сеньйорату ТУСМ і екзекутивний директор Секретаріяту СКВУ д-р М. Сосновський.

На закінчення авдієнції з боку Владики Лостена та членів делеґації було висловлено впевненість, що на майбутнє буде можна поширити та скріпити співпрацю між церковними чинниками та українською студіюючою молоддю, що матиме позитивне значення для загальної української справи.

В делеґації від Світової Управи ТУСМ були: інж. Б. Кульчицький, Марійка Прокопчук та академічний дорадник проф. Г. Лужницький. Від Управи Сеньйорату ТУСМ — д-р М. Сосновський, д-р П. Гой та д-р В. Лучків.

АМЕРИКАНСЬКА ПРИВАТНА АҐЕНЦІЯ — „Інтернешенел Рескю Коммітті", вирішила видати один мільйон долярів, а при потребі й більше, що допомогти молодій бенгальській інтеліґенції та студентам у Бангладеші відновити їхні студії і нормальну працю та життя після боротьби проти Західнього Пакістану. Багато молодих бенгальців прибудуть на студії до ЗСА.

Громико прибув до Токіо добиватися „дружніх взаємин" з Японією

Токіо. — В неділю 23 січня сюди прибув із шестиденними відвідинами міністер закордонних справ Совєтського Союзу Андрей Громико. Відбуваються ці відвідини, згідно із його ж заявою, з метою „поширення дружніх взаємин" між Совєтським Союзом і Японією. Рішення совєтського уряду провести ці відвідини було прийняте щойно останнім часом, бо досі Москва відкидала такі запросини з боку японського уряду. В політичних колах думають, що прибув Громико до Японії, щоб зневтралізувати на азійському терені ефект заповіджених відвідин президента Ніксона в комуністичному Китаю. Здогадуються також, що Москва бажає з допомогою цих відвідин посилити невдоволення в Японії візитою Ніксона в Пекіні. З другого боку Японія хотіла б скористати з нагоди і добиватися знову віддання їй північних японських островів, окупованих Совєтським Союзом після 1945 року. Востаннє під час відвідин японської делеґації в Пекіні, прем'єр комуністичного Китаю Чу Ен-Лай підтримав вимогу повернення цих островів Японії. Громика, який прибув до Токіо в супроводі своєї жінки і численного гурта совєтських дипломатів, вітав на летовищі міністр закордонних справ Японії Такео Фукуда. Наради Фукуди з Громиком будуть відбуватися протягом понеділка і вівтірка. Запляновано також авдієнцію Громика в японського цісаря Гірогіто.

Багато міських шкіл у стейті Ню Джерзі втратять стейтову допомогу

Трентон. — Більше як половина з усіх 567 міст і поселень у стейті Ню Джерзі опинилися перед загрозою втратити стейтову допомогу для своїх шкіл, що становила річно понад 100 мільйонів долярів. Стейтовий суд виніс рішення про те, щоб ті фонди перекинути до найбільш убогих районів та сільських місцевостей, у яких дуже відстає шкільництво. Є всі вигляди на те, що Найвищий стейтовий суд підтримає таке рішення, і тоді більшість публічних шкіл у Ню Джерзі опиняться у складній фінансовій ситуації. Стейтовий суддя Теодор Баттер виніс рішення, що сучасна система оподаткування в Ню Джерзі, базована на місцевому оподаткуванні приватної власности, суперечить Конституції, бо дискримінує убогих у містах і в сільських місцевостях. Якщо рішення судді Т. Баттера буде виконано, то значну частину стейтової допомоги шкільництву, що походить головно з оподаткування тргівлі, буде перекинено з 370 заможних районів стейту до 230 більш убогих.

НТШ вшанувало століття...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

російських, німецьких, французьких та англійських науковців чи письменників. Гнатюк працював передусім в організуванні праці Етнографічної Комісії НТШ, але також як редактор Літературно - Наукового Вісника (30 томів публікацій), як директор Української Видавничої Спілки (150 томів публікацій) та як автор численних статтей з етнографії, мовознавства та літературної критики. Численно зібрана авдиторія поділилася з черги своїми спогадами про Гнатюка, а слово забирали проф. д-р С. Никифоряк, адв. Я. Гриневич, мгр М. Ржепецька і мгр А. Кобринська. В дискусії забирали голос також д-р І. Новосівський і д-р Н. Пазуняк.

„Непримиренність до будь-яких виявів ворожої ідеології"

Київ. — На нараді літературних критиків у Харкові головний доповідач В. Брюґґен, після цитування з виступів Л. Брежнєва, вказав на наступні завдання совєтського критика-літературознавця: „Критик — ідеологічний боєць партії. Постійним завданням критики є непримиренність до будь-яких виявів ворожої нам ідеології, дбайливе виховання талантів". М. Шатілов, обговорюючи відділ критики журналу „Прапор", сказав, що „рецензії, друковані в цьому розділі, часом вражають довільністю і непрофесійністю оцінок". Інший промовець, літератор І. Багмут, говорив про те, що багато творів взагалі залишаються з різних причин поза увагою критиків: „Значна частина творів залишається поза критикою, а кожна книжка має право на рецензію, на критичний розгляд". Промовці, покликаючись на виступи генерального секретаря ЦК КПСС Л. Брежнєва, закликали до збільшення „форм і стилів, що виробляються на основі методи соціялістичного реалізму", повідомляла „Літературна Україна" з 14-го січня.

Щоденно десятки тисяч школярів блукають вулицями Ню Йорку, не йдучи до школи

Ню Йорк. — Представник Ради наглядачів і адміністраторів міських шкіл Ню Йорку д-р Ейран Слотнік подав звіт, в якому сказано, що у міських школах Ню Йорку щоденно вчаться кругло один мільйон сто тисяч учнів, але насправді лише 83,5% молодших учнів і 73,5% старших учнів прибувають до шкіл. Деякі не приходять на навчання через хворобу, однак більшість — через інші причини. Щодня пропускають навчання від 60 000 до 200 000 учнів, і більшість із них вештаються вулицями, збільшуючи кількість інцидентів і навіть злочинів. При школах працює окрема служба для контролі відвідин шкіл учнями. Та служба затримала в 1971 р. в Ню Йорку на вулицях біля 5 000 учнів, з них у 53 були знайдені наркотики і зброя. Місто Ню Йорк втрачає річно біля 30 мільйонів долярів стейтової допомоги, бо вона видається на підставі кількости учнів, які приходять на навчання до шкіл. У звіті сказано, що треба збільшити кількість шкільних наглядачів над учнями, бо їх всього 379 на увесь Ню Йорк і вони не в стані впильнувати за десятками тисяч учнів, які уникають школи, не кажучи про це нічого своїм батькам.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

ЯК ПОДАНО В УРЯДОВОМУ ЗВІТІ З ВАШИНҐТОНУ, в останніх місяцях минулого року значно сповільнилася інфляція доляра і, одночасно, почала зростати продукція. Такої зміни в екномоці на краще не спотерігалося за останні кілька років. Після тримісячного урядового „заморожения" цін на товари і заробітні платні, підвишка цін не набрала такого великого розмаху, як очікували. В загальному ціни підвищились на чотири десятих одного відсотка. Однак, у районі великого Ню Йорку ціни зросли трохи більше, особливо на харчі.

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН ЗВЕРНУВСЯ З ПРОХАННЯМ до Конґресу припинити, як сказано в посланні, „нестерпний страйк" у морських портах на Заході ЗСА. Президент прохав Конґрес, щоб він діяв негайно, винісши відповідний законопроєкт, бо в іншому випадку страйк портових вантажників загрожує важко відбитися на загальному розвитку економіки країни. В Конґресі є проєкт резолюції, за яким у справу страйку має втрутитися Департамент праці. Спеціяльний тричленний комітет мав би до 40 днів розв'язати проблему страйкарів, а також заборонити продовження страйку щонайменше на дальших 18 місяців.

ДЕВ'ЯТЬ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЧЛЕНІВ КОНҐРЕСУ оголосили через телевізійну програму своє власне „послання про стан Унії". Вони скритикували президента Р. Ніксона за те, що він замало уваги приділює внутрішнім справам у ЗСА і „продовжує війну у В'єтнамі". Однак, демократичні представники Конґресу заявили, що вони будуть у деяких точках співпрацювати з Урядом президента Ніксона, зокрема в ділянці боротьби проти занечищення природи, реформи соціяльної опіки тощо.

У ВІКТОРІЇ, ТЕКСАС, СТАЛАСЯ АВІЯЦІЙНА КАТАСТРОФА: невеликий приватний літак-джет з 9 людьми на борту хотів приземлитися в густому тумані. Пілот повідомив, що він сідає „насліпо", за приладами. Очевидно, прилади не працювали справно, бо літак налетів на телеграфічний стовп і згорів, усі пасажири загинули. Між пасажирами був співласник відомої в ЗСА фірми „Гікок", що випускає шкіряні і спортові вироби.

ЗАСТУПНИК ГРЕЦЬКОГО ПРЕМ'ЄРА СТИЛІАНОС ПАТОКОС заявив у розмові з журналістами, що населення Греції — після п'яти років військового режиму прем'єра Георгія Пападопулюса — не прагне відбування виборів, бо воно мало їх досить в період демократичного правління у Греції. На думку Патакоса, люди в Греції мають більше свободи, як наприклад населення ЗСА. Сьогоднішній грецький уряд продовжуватиме започатковану ним програму дії і якісь зміни в найближчих п'яти роках непередбачені.

ПІСЛЯ МАСОВИХ АРЕШТІВ У ХОРВАТІЇ і чистки в хорватській комуністичній партії, новий режим цієї федеративної республіки започаткував більш поміркованну політику і заповідає суди не тільки над „контрреволюційними елементами", але й над тими комуністичними діячами, які своєю політикою довели до загострення внутрішньої ситуації в Хорватії. Більшість арештованих минулого місяця студентів звільнено з ув'язнення. Деякі з арештованих „контрреволюціонерів" вимагали виходу Хорватії із складу Юґославської Федерації, або признання їй окремого місця в Об'єднаних Націях.

СТРАЙК ЛЕТУНСЬКИХ КОНТРОЛЕРІВ У КАНАДІ, який почався був у понеділок мин. тижня і спаралізував був усю летунську комунікацію між тією країною та світом, закінчився порозумінням між страйкуючими і керівництвами летунських компаній. Летунським контролерам признано в новому контракті 17-відсоткову підвишку платні і зменшення кількости годин праці із 36 до 34 і пів години тижнево. Почнуть курсувати літаки знову від середи цього тижня.

ТАРЗАН, Ч. 6687. Генерал Їтс знає про задуми змовників

Для спаралізованих наркотиками Тарзана і Чулю почався марш на їхній похорон в джунглі ...

В міжчасі у радіокімнаті фальшивої торговельної станиці —

Це все, на що маємо час, щоб повідомити вас, вожде! Серго погребує агентів Момбузі. ЗУД розбирає наш радіо-виряд миттю!

Спадуни будуть готові до падуни будуть готові до лету... за 80 хвилин!

Ні, майоре. Хочу, щоб вони відлетіли за 5 хвилин. 80 хвилин можуть коштувати Тарзанові і Чулю їхнього життя!